

Srebrna medalja Apimondie podeljena reviji Slovenski čebelar - Vancouver 1999

KONGRESNO LETO – APIMONDIA 2003

letnik CV - leto 2003

1

SLOVENSKI ČEBELAR

LETO 1873 - PRIČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARSKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

Čebelarjem ob vstopu v novo leto
Prostovoljni prispevki za Čebelarški center Slovenije

SEMINAR IN RAZSTAVA

ČZS vabi v Celje na XXVI. državni čebelarški seminar in čebelarstvo prodajno razstavo

IZOBRAŽEVANJE ČEBELARJEV NA ČEBELARSKEM CENTRU SLOVENIJE

KONGRES APIMONDIE 2003

Urednik: Iztekajo se prvi roki

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Franc Grajzar: Čebelarjeva opravila v AŽ panju v januarju

Bojan Korbar: Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v januarju

Borut Preinfalk: Veterinarski nasveti za januar

ČEBELARSKA ZAKONODAJA

Janez Poklukar, Stanko Kapun, Jože Meglič, Vlado Pušnik, Anton Tomec, Franc Šivic, Janez Mibelič: Ali je slovensko čebelarstvo pripravljeno na vstop v Evropsko unijo?

ČEBELARSKA ZNANOST

Aleš Gregorc: Čebelarstvo na Veterinarski fakulteti

ČEBELARSKI KONGRES

Pavel Zdešar: Pogled na kongres Apimondia 2003 iz zornega kota kongresa Apislavije v Pragi

ČEBELJI PRIDELKI

Franc Tratnik: Tretje pomursko ocenjevanje medu

ČEBELJE PAŠE

Pavel Zdešar: O medenju v letu 2002

EKOLOŠKO ČEBELARSTVO

Mitja Zupančič: Sekcija ekoloških čebelarjev Slovenije nadaljuje izvajanje začrtanih nalog

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Janez Mibelič: Čebelarske novice iz Gorenjske

Franc Javornik: Čebelarji ČD Grosuplje obiskali Maribor in Koroško

OBLETNICE

ČD Dobrna: Karel Žerjav – 90-letnik

Ivo Teržan, Trajče Nikoloski: Iz življenja in dela čebelarskega krožka Vrtnarske šole Celje

V SPOMIN

MALI OGLASI

- 1 Wishes to Beekeepers for the New Year
- 2 Voluntary Contributions for the Beekeepers' Centre of Slovenia

A BEEKEEPERS SEMINAR AND EXHIBITION

The Beekeepers' Association of Slovenia is inviting you to the XXVIth National Beekeepers Seminar and a Beekeepers Sales Exhibition

TRAINING OF BEEKEEPERS AT THE BEEKEEPERS' CENTER OF SLOVENIA

THE APIMONDIA 2003 CONGRESS

The Editor: First Deadlines are Expiring

THIS MONTH'S WORK FOR BEEKEEPERS

Franc Grajzar: Beekeepers Jobs in AŽ Hives in January

Bojan Korbar: Beekeepers Jobs in Multiple-Story Hives in January

Borut Preinfalk: Veterinary Advice for January

BEEKEEPERS LEGISLATION

Janez Poklukar, Stanko Kapun, Jože Meglič, Vlado Pušnik, Anton Tomec, Franc Šivic, Janez Mibelič: Is the Slovenian Beekeeping Ready for the Accession to the European Union?

APICULTURAL SCIENCE

Aleš Gregorc: Beekeeping at the Faculty of Veterinary Medicine

BEEKEEPERS CONGRESS

Pavel Zdešar: The View of the Apimondia 2003 Congress from the Perspective of the Apislavia Congress in Prague

HIVE PRODUCTS

Franc Tratnik: The Third Rating of Honey in Pomurje

BEE FORAGES

Pavel Zdešar: About Main Nectar Flows in 2002

ECOLOGICAL BEEKEEPING

Mitja Zupančič: The Ecological Beekeepers Section of Slovenia is pursuing the Implementation of its Objectives.

FROM SOCIETY LIFE

Janez Mibelič: Beekeeping News from the Upper Carniola

Franc Javornik: Beekeepers of the Grosuplje Beekeepers Society Visited Maribor and Carinthia

ANNIVERSARIES

The Dobrna Beekeepers Society: Karel Žerjav – a 90-year old

Ivo Teržan, Trajče Nikoloski: Life and Work of the Beekeeping Circle of the Celje Horticultural School

IN MEMORIAM

SMALL ADVERTISEMENTS

Srečno in medeno novo leto 2003

**želijo vsem čebelarjem in sodelavcem
Slovenskega čebelarja**

**predsednik ČZS
upravni odbor ČZS
tajništvo ČZS
in uredništvo Slovenskega čebelarja**

ČEBELARJEM OB VSTOPU V NOVO LETO

Spoštovani prijatelji!

Ko pišem te želje in zabvane, smo sredi decembra 2002, čebelarstva opravila so po večini za nami, leto se je prevesilo v zadnje, praznične dni in prav je, da se ozremo nazaj in si hkrati začrtamo tudi delo v prihodnjem letu.

V letu, ki je za nami, smo čebelarji ob pomoči države odprli svoj novi Čebelarjski center Slovenije. Vse delo in sredstva, ki smo jih prispevali za ta veliki projekt, dokazujejo, da čebelarji pripadamo svoji organizaciji in da smo s skupnimi močmi sposobni uresničiti velike naloge. Zgraditev našega centra je pomembna popotnica za oblikovanje in doseganje vseh nadaljnjih ciljev, ki jih bomo dobro organizirani dosegali tudi v prihodnje. Vsem, ki ste nam pri tem pomagali, še enkrat prisrčna bvala.

V center smo preselili dejavnosti Čebelarstva Slovenije. Vsaka selitev povzroči nekatere spre-

membe v delovanju, zato se vam za morebitne težave opravičujemo. V centru potekajo tudi gospodarske dejavnosti, ki jih v skladu z najemno pogodbo izvaja podjetje Vema, d.d., Maribor, to pa je zelo pomembno za pestrost ponudbe centra. V našem interesu, torej v interesu čebelarjev, mora biti, da z našo pridobitvijo delujemo v korist vseh nas in da v smislu dobrega sodelovanja podpiramo vse dejavnosti, ki nam to omogočajo.

Slovenija se pripravlja na vstop v družbo razvitih evropskih narodov. S tem so povezane velike spremembe, ki bodo vplivale tudi na nas. Zato smo ves čas vključeni v oblikovanje takšnih razmer, ki bodo slovenskemu čebelarstvu omogočale tak položaj, ki mu v resnici pripada, in razvoj, ki bo primerljiv z evropskim.

Čebelarji potrebujemo močno in predvsem enotno organizacijo, ki bo vključevala vse, ki se ukvarjajo s čebelarjenjem in čebelarstvom, saj bomo samo dobro organizirani lahko uresničili naše

900300145

zabteve in našim naslednikom omogočili, da se ponosno odločajo za to lepo dejavnost.

Leto, ki je pred nami, bo polno novih izzivov. Naš center v Lukovici bomo razvijali in dopolnili z vsemi dejavnostmi, ki so v programu dela osrednje čebelarke organizacije. Našim članom bomo tako lahko ponudili vse pričakovane, več kot potrebne storitve, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

Izvajati bomo začeli vse, kar je potrebno za pridobitev poklica čebelar/čebelarica, pa tudi izobraževalne programe, promovirali bomo vse v zvezi z našo dejavnostjo. Posebno pozornost bomo tudi v prihodnje namenili ureditvi takšnih razmer, ki nam bodo omogočale normalno delovanje in razvoj.

Slovenski čebelarji bomo v prihodnjem letu gostitelji mednarodnega čebelarskega kongresa Apimondia 2003. To je naš kongres, na katerem moramo dokazati in pokazati našo tradicijo, znanje in razvojne priložnosti. Vabimo vas, da v kongresnem letu združimo svoje sile in tako svetu pokažemo, kje je dom naše kranjice in kakšen je.

Ob tej priložnosti bi se radi iz srca zahvalili vsem, ki ste tudi letos svoje izkušnje, znanje in

prosti čas z veliko ljubezni namenjali napredku in razvoju naše organizacije. Najlepše se zabvaljemo vsem čebelarjem, ki so tudi v letu 2002 omogočili, da je čebelarska organizacija delovala uspešno, ki so pomagali in sodelovali pri delu v organih zveze, v uredniškem odboru, gradbenem odboru, v komisijah zveze, kot predavatelji, pri prostovoljnem delu ali kot donatorji.

Spoštovani čebelarski prijatelji, naj bo kongresno leto 2003 uspešno, zdravo in medovito. Želimo, da čebelarsko organizacijo uspešno razvijamo tudi vnaprej, odpravljamo napake in slabosti, razvijamo pošten in tovariški dialog ter v naše vrste pritegnemo še nove člane, kajti le tako bo naša organizacija močna in uspešna. Posebej želimo, da s svojim znanjem, izkušnjami in zgledom vzgajamo mladi rod čebelarjev, ki je največje jamstvo za uspešen nadaljnji razvoj slovenskega čebelarstva.

V imenu UO in predsedstva Čebelarke zveze Slovenije, njene strokovne službe in v svojem imenu želim Vam in Vašim domačim v letu 2003 veliko zdravja, sreče in lepib trenutkov ob čebelah.

Tajnik ČZS
Anton Tomec

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI za Čebelarski center Slovenije

POMEMBNO OBVESTILO

ČZS še ni v celoti poravnala vseh obveznosti do izvajalcev zato prosimo vse čebelarje in društva, da zdaj, ko je vsak tolar oz. prispevek še posebej dragocen, prispevate finančna sredstva za poplačilo obveznosti in za najnujnejšo opremo.

Za Čebelarski center so prispevali:

Alojz Baber iz Tolmina je prispeval 20.000 SIT, **Rudi Matajdl** iz ČD Moste Polje je daroval tri sadike pravega kostanja (maroni) in jih skupaj s sinom Matijem posadil ob ČCS, **Tine Bozja** – 2.000 SIT, **Ludvik Ponuda** iz ČD Loška dolina je prispeval 5.000 SIT, **Ivan Bajc** iz ČD Ilirska Bistrica je prispeval 11.600 SIT, **Alojz Štolfa** iz Kopra je nakazal 5.000 SIT, **Avgust Sinic** iz Murske Sobote pa 5.000 SIT.

Čebelarsko društvo Zagorje je zbralo in prispevalo 1.000.000 SIT, za kar si vodstvo društva in člani zaslužijo posebno priznanje.

Člani ČD Litija so prispevali: Jože Končar 1.000 SIT, Jože Dernovšek 1.000 SIT, Ignac Koprivnikar 2.200 SIT, Jože Majcen, 2.500 SIT, Janez Blažič 1.100 SIT.

Vsem se za prispevke lepo zahvaljujemo.

UO Čebelarke zveze Slovenije

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE VABI 1. IN 2. MARCA 2003 V CELJE NA XXVI. DRŽAVNI ČEBELARSKI SEMINAR IN ČEBELARSKO PRODAJNO RAZSTAVO

Čebelarstva zveza Slovenije bo v sodelovanju s Celjskim sejmom v SOBOTO, 1., in NEDELJO, 2. MARCA 2003, v dvorani CELJSKEGA SEJMA v CELJU, Dečkova 1, organizirala dvodnevni XXVI. državni čebelarški seminar in MEDNARODNO čebelarstvo prodajno razstavo.

Dnevni red seminarja:

SOBOTA, 1. MARCA

Ob 8.00: Odprtje razstave

Ob 9.00: Začetek posvetovanja in pozdravni govori predsednika ČZS in gostov.

Ob 9.15: Okrogla miza z naslovom »Slovensko čebelarstvo in njegov obstoj v luči evropskih in novih slovenskih predpisov«. Udeležili se je bodo tako tuji kot domači strokovnjaki.

Ob 12.30: Odmor za kosilo

Ob 13.30–15.00 Okrogla miza z naslovom »Ali bomo slovenski čebelarji ob kongresu Apimondie 2003 v Ljubljani izrabili veliko tržno priložnost?«

NEDELJA, 2. MARCA

Od 9.00–12.00: Okrogla miza z naslovom »Najnovejši uspešni načini zatiranja varoe in drugih čebeljih bolezní v Evropi in Sloveniji«. Udeležili se je bodo tuji in domači strokovnjaki.

Ob 12.30: Odmor za kosilo

Od 13.30–15.00: Najnovejše čebelarske inovacije in izboljšave – kako podvojiti pridelke, novi izboljšani plemenilčki itd.

Referati bodo objavljeni v zborniku. **Čebelarjem zelo priporočamo udeležbo tudi v nedeljo, ko bo naš gost eden vodilnih evropskih čebelarskih strokovnjakov.**

Cena kosila v restavraciji Celjskega sejma bo **1050 SIT**, bloke za kosila pa bodo udeleženci lahko kupili pri blagajni ob nakupu vstopnice. Možno bo izbirati med dvema menijema in dodatnim vegetarijanskim. Čebelarska društva lahko za svoje člane pošljejo naročilnice za kosila (najmanj 10 kosil) na Celjski sejem najpozneje do 21. februarja 2003, po plačilu predračuna pa bodo prejela bloke za kosila po ugodni ceni **850 SIT**. Naročilnico mora društvo poslati pravočasno, kajti samo na podlagi pravočasno plačanega predračuna bo po pošti prejelo bloke za kosila.

ČEBELARSKA RAZSTAVA

V dvorani sejma bo tudi mednarodna prodajna čebelarska razstava. **Prijave** razstavljalcev sprejema **Celjski sejem (kontaktna oseba je ga. Slavica Kresnik, tel. 03/ 543 32 05)** do 15. februarja 2003. Razstavni prostor bo brezplačen samo za tiste inovacije, ki bodo razstavljene prvič, za regijske čebelarske zveze in komisije ČZS.

Vstopnina za udeležbo na seminarju je 1.400 SIT za en dan, vstopnica za dva dni je 2.400 SIT. Ob nakupu vstopnice boste prejeli tudi zbornik referatov.

Razstava bo odprta oba dneva od 8.00 do 18.00 ure. Vhod za obiskovalce bo tudi letos skozi glavni vhod na vzhodni strani stavbe.

Vljudno vabljeni vsi slovenski čebelarji in ljubitelji čebel!

Čebelarstva zveza Slovenije in Celjski sejem – Celje

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE PRIPRAVLJA SEMINAR »ČEBELARJENJE V NAKLADNEM PANJU«

Seminar bo potekal v prostorih Čebelarskega centra Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, in sicer štiri sobote, predvidoma od prve sobote v februarju 2003 do prve sobote v marcu 2003.

Seminar bo obsegal 32 ur.

Teoretični del programa seminarja in predavatelji:

- *Tehnologija in biologija* – čebelarska mojstra Franc Prezelj in Matjaž Vehovec – 20 ur.
- *Panjski sistem in izraba čebeljih paš* – Pavle Zdešar – 4 ure.
- *Nakladni panj in zdravje čebel* – Borut Preifalk, dr. vet. med. – 4 ure.
- *Moj način čebelarjenja* – Uroš Vidmar – 4 ure.

Po predavanjih bodo tudi diskusije.

Praktični del:

Po končanem seminarju nameravamo glede na interes udeležencev organizirati tudi krajši praktični program dela s čebelami v nakladnem panju, vendar bomo razpis za ta program objavili posebej.

Cena za udeležbo na seminarju je 10.000 SIT. Seminar bomo organizirali, če se bo nanj prijavilo najmanj 25 slušateljev.

Vaše pisne prijave sprejemamo na naslov: ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica **do 20. januarja 2003**. V prijavi navedite: ime in priimek, naslov in telefonsko številko.

O natančnem poteku seminarja vas bomo pisno obvestili.

Udeležencem seminarja bomo izdali pisna potrdila.

Morebitne druge informacije lahko dobite po telefonu (01) 729 61 02 ali 031 236 041.

ČZS

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE, VETERINARSKA FAKULTETA – NACIONALNI VETERINARSKI INŠTITUT ORGANIZIRAJO PREDAVANJE:

PREVENTIVNI UKREPI ZA IZBOLJŠANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA ČEBELJIH DRUŽIN

Predavanje bo v prostorih Čebelarskega centra Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, in to v **petek, 10. januarja. 2003, od 17. do 19. ure.**

Predavatelji: ga. mag. Mira Jenko - Rogelj, dr. vet. med.,
g. mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.,
g. Borut Preifalk, dr. vet. med.

Člane okoliških društev vabimo, da se zanimivega predavanja udeležijo v največjem številu.

Kotizacija za stroške vzdrževanja ČCS je 500,00 SIT. Plačali jo boste ob vstopu v dvorano ali na blagajni ČZS. Čebelarskim društvom, ki bodo vplačala kotizacijo za svoje člane, bomo izstavili račun za stroške izobraževanja njihovih članov.

ČZS, VF in NVI

PRIJAVITE SE NA TEČAJ ZA ČEBELARJE ZAČETNIKE

Čebelarska zveza Slovenije bo na ČCS na Brdu pri Lukovici februarja in marca 2003 organizirala nekajdnevni tečaj za čebelarje začetnike. Tečajnikom bo omogočen tudi praktični prikaz čebelarjevih opravil. Ker želimo ugotoviti, ali je dovolj zanimanja za ta tečaj, prosimo vse, ki bi se ga želeli udeležiti, da nam to sporočijo po telefonu 01/ 729 61 00 najpozneje do 20. januarja 2003. – *Če bo dovolj prijav, vas bomo o vseh podrobnostih obvestili naknadno in vam poslali položnico za plačilo akontacije za tečaj.*

ČZS

PREDAVANJA NA ČEBELARSKEM CENTRU SLOVENIJE V JANUARJU 2003

Čebelarje obveščamo, da bomo JANUARJA 2002 v Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici 8, za čebelarje in ljubitelje čebelarstva organizirali več predavanj.

PREDAVANJA BODO OB PETKIH

- 17. JANUARJA ob 18. uri** – MATJAŽ VEHOVEC – Velenje:
ROTACIJSKO ČEBELARJENJE – s prikazom nemškega filma
- 24. JANUARJA ob 18. uri** – dr. JANEZ GRAD – Dol pri Ljubljani:
ŽIVLJENJE IN REJA ČMRLJEV – SPREMLJANO Z DIAPOZITIVI IN FILMOM
- 31. JANUARJA ob 18. uri** – STANE NOSAN – Reteče-Škofja Loka:
Z VEČMATICNIM ČEBELARJENJEM DO VEČJIH PRIDELKOV MEDU

Vstopnina za posamezno predavanje je 500 SIT. Plačali jo boste ob vstopu v dvorano ali na blagajni ČZS, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Kongres Apimondie 2003 – Zadnje novice

IZTEKAJO SE PRVI ROKI

Približuje se zadnji rok za prijavo strokovnih prispevkov.

Slovenski čebelarji ste vabljeni, da sodelujete na kongresu Apimondie v Ljubljani s strokovnimi prispevki, predvsem s področja čebelarstva tehnologije in čebelarstva opreme, saj je to enkratna prilika, ki je zelo dolgo ne bomo več imeli, da svetu doma prikažemo naše izboljšave in izume na področju čebelarstva. Seveda pa tudi na drugih področjih, in to ali z referati ali s posterji. **Povzetke referatov morajo udeleženci poslati najpozneje do 1. februarja 2003, referate pa najpozneje do 15. maja 2003. Do tega dne se mora pošiljatelj prijaviti na kongres (poslati prijavnico) in plačati kongresno kotizacijo.**

Prvi rok za plačilo kotizacije po nižji ceni

za kongres Apimondie 2003 je bil 31. december 2002.

Zadnji dan leta 2002 je potekel rok za plačilo kotizacije po znižani ceni. Če ste ta rok zamudili boste morali plačati kotizacijo za celotedensko udeležbo po nekoliko višji ceni.

Razstava APIEXPO 03

Večina razstavnega prostora na čebelarski razstavi APIEXPO 03 na kongresu Apimondie je že razprodana. Prav tako je velik interes za najetje stojnic na minitržnici pred Cankarjevim domom, ki je namenjena samo slovenskim razstavljalcem. Vsi, ki želite najeti stojnico, morate zelo pohiteti, ker je nezasedenih le še nekaj.

Urednik

ČEBELARSKA RADIJSKA PREDAVANJA V JANUARJU 2003

JANUARJA boste v oddaji Kmetijski nasveti na prvem programu Radia Slovenija lahko poslušali:

- v torek, 7. JANUARJA**, ob 12.30, bo Avgust Gril govoril o načrtih čebelarjev za novo čebelarsko leto;
- v torek, 21. JANUARJA**, ob 12.30, bo Ivo Planinc, dr. vet. med., govoril o zimskem alternativnem zdravljenju varoze.

Urednica Ivanka Polanec

FRANC GRAJZAR

ČEBELARJEVA OPRAVILA V AŽ PANJU V JANUARJU

Spoštovanim čebelarjem, cenjenim čebelarkam in vsem drugim, ki imate veselje s čebelami in zato prebirate revijo SLOVENSKI ČEBELAR, želim srečo in zdravje v letu 2003, veliko zadovoljstva in prijetnih uric ob delu pri čebelah, pa seveda tudi uspešno čebelarstvo letino.

Ko sem se oktobra kot predsednik častnega razsodišča ČZS udeležil seje upravnega odbora ČZS v prostorih Čebelarkega centra Slovenije, me je urednik Slovenskega čebelarja g. Mihelič presenetil z napovedjo: »Ne zavрни, kar ti bom rekel! Prihodnje leto boš ti pisal mesečna navodila za Čebelarja!« Presečen in hkrati tudi vesel, da mi je zaupal tako odgovorno nalogo, sem mu odgovoril, da to ni mogoče, saj nisem poklicni čebelar niti čebelarški mojster ali viden slovenski čebelarški strokovnjak. Potem pa je dopolnil: »Dovolj dolgo čebelariš, imaš veliko čebelarških izkušenj, pa tudi potreben pripomoček – računalnik.«

Vzel sem si čas za premislek o tem, kako pisati navodila, saj je bilo že toliko povedanega, poleg tega pa ob novem letu dobimo vsi člani ČZS Čebelarški priročnik z mesečnimi navodili, ki jih je pripravil priznani čebelarški strokovnjak. Kljub vsem tem dilemam sem se le odločil prevzeti to odgovorno delo. Pisani čebelarjevi opravili so doslej že do potankosti obdelali vse, kar morajo čebelarji vedeti o svojem delu, in še marsikaj drugega, zato bom pač moral ponoviti nekaj znanih navodil za začetnike, hkrati pa upoštevati še svoje izkušnje. Vsekakor bom opozoril tudi na nekatere novejšje ugotovitve. Morda bodo navodila iz moje dolgoletne prakse že preveč zastarela, čeprav sem vedno navdušen za novitete in jih priznavam tudi drugim.

Naj se predstavim še kot čebelar. Lahko rečem, da sem čebelar že skoraj od rojstva. Oče je bil čebelar in kot zelo majhnega me je vedno vzel s seboj k čebelam, če je pri njih kaj delal. Potem se je zgodilo, da sem kot sedemletnik tik pred drugo svetovno vojno na čebelarški veselici na srečelovu zadel čebeljo družino v štirinatnem prašilčku. Takrat se je zares začelo moje »samostojno« čebelarjenje, seveda sprva ob očetovi pomoči. Čebelarim s 50 pridobitnimi 10-satnimi AŽ panji in 25 rezervnimi družinami. Odkar so se uveljavili prevozni čebelnjaki, čebele v 42 AŽ

panjih v zabojniku prevažam s tovornjakom TAM 2001. Po končani paši panje preložimo v stalen čebelnjak. Čebele prevažam že od rane mladosti. Nekdaj smo čebele natovarili na tovornjak in jih vse leto pretovarjali s paše na pašo, vmes smo uporabili tudi kakšno volovsko vprego. Da so bili stroški nižji, smo se čebelarji združevali za skupen prevoz.

Kako in zakaj torej postati čebelar?

Najprej moraš ugotoviti, ali si ljubitelj narave in ali so ti starši to privzgojili. Če si se navdušil za čebelarjenje, je dobro nekajkrat obiskati kakšnega sorodnika ali znanca, ki ima čebele. Če imaš voljo, je dobro, da mu včasih kaj pomagaš in se ob tem preizkusiš, ali boš res lahko vzljubil čebele in te tudi čebelji piki ne bodo odvrnili od njih. Ko se o tem prepraviš, ga prosiš, če bi ti lahko priskočil na pomoč s kakšnimi nasveti, ali še bolje, če bi ti bil mentor. To pač velja za mlade čebelarje po letih. Če še nimaš svojih dohodkov, bo treba dobiti tudi privolitev staršev za nakup vsega potrebnega. Za začetnike, ki so po letih nekoliko starejši, so pa še drugi pogoji, predvsem odnos boljše polovice do te dejavnosti. Slišal sem že tudi, da je žena nekemu, ki se je preveč zadrževal pri čebelah, rekla: »Odloči se, ali jaz ali čebele!« Zato je zelo dobro, če je mogoče tudi pri njej prebuditi zanimanje za naravo in življenje čebel in jo vključiti v to dejavnost. Poznam kar nekaj parov, ki zelo uspešno čebelarijo skupaj. Pomembno je, da ima življenjska partnerica oz. partner vsaj razumevanje.

Sprva verjetno ne bo vsak načrtoval večjega čebelarstva, saj nima smisla, da začne na veliko ter že računa, koliko bo pri tem zaslužil. Bolje je, da se počasi privaja in začne le z nekaj panji (do pet) ter se pri tem preizkusi, ali bo res lahko vzljubil čebele. Hkrati si bo že pridobil nekaj znanja in prakse.

Kakšen panj naj izbere začetnik?

Po mojem to ni pomembno, saj se bo pri prvih panjih le uvajal v čebelarjenje in ob tem spoznal morebitne pomanjkljivosti. Medtem se bo seznanil tudi z drugimi čebelarji, ki imajo različne panjske sisteme, vsak posebej pa mu bo razlagal, kako je njegov način čebelarjenja, seveda skupaj s panjem, v katerem čebelari, najboljše. Prav zdaj veliko čebelarjev ugotavlja, da je najpogostejše uporabljen AŽ panj premajhen. Nekateri ga zato povečujejo z zaklado ali z dodatnimi prečno postavljenimi sati zadaj (t. i. Kozin-

čev panj), drugi so si priskrbeli trietažne AŽ panje ali pa so predelali stare. Nekaj jih že dalj časa čebelarji v LR panjih, predvsem na Štajerskem pa tudi v Kirarjevih panjih. Verjetno bo minilo še kar nekaj časa, preden se bomo poenotili, kateri panj je za naše razmere dandanes najboljši, zato bomo še naprej uporabljali več panjskih sistemov. V vsakem primeru se mora novi čebelar čim prej včlaniti v domače čebelarsko društvo, v katerem se bo najlažje seznanil z drugimi čebelarji, ki mu bodo rade volje pomagali. Posebno vprašanje je, kje postaviti čebelnjak. V vsakem primeru je najbolje doma pri hiši, na vrtu, na dvorišču, če bo za to le dobil dovoljenje sosedov oz. če jih čebele ne bodo motile. Le v tem primeru bo lahko vsak dan opazoval svoje čebele, kaj se dogaja pred panji in »zaživel« ob njih. Za vsako dejavnost namreč velja, da mora človek »živeti z njo«, če želi biti uspešen. Pozneje bo že lažje poiskal boljše možnost za postavitev »zaresnega« čebelnjaka, vendar naj bi tudi za tega veljalo, naj bo čim bližje domu, kolikor je to pač mogoče.

Za vse velja, da je najpomembnejše znanje

Tega ni nikoli dovolj. Za naše izpopolnjevanje je še najprimernejše zimsko obdobje, saj moramo čebele pustiti čim bolj pri miru. Čebelarska društva v tem času pripravljajo številna predavanja, ne izpustimo jih! Ta predavanja so koristna za vse, še najbolj pa za začetnike. Iz izkušenj vem, da se predavanj ne udeležujejo prav tisti čebelarji, ki bi jih najbolj potrebovali. K izpopolnjevanju znanja veliko prispeva tudi Slovenski čebelar, v katerem vsak mesec najdemo dosti zanimivega in koristnega. Ni odveč, če prelistamo tudi kakšne starejše letnike. Prebirajmo tudi drugo čebelarsko literaturo, ki nam je na voljo ali si jo lahko izposodimo. Sicer pa lahko rečemo, da so čebelarji glede tega zelo ustrezljivi. To sem zaznal tudi v skupini »čebelarji na internetu«, ko si je nekdo želel izposoditi »Nauk o čebelarstvu« Antona Janše (tretjo izdajo, prirejeno po Francišku Rojini l. 1922). Ko je to uspelo prvemu, so si želeli knjigo pridobiti tudi drugi. Organizirali so se tako, da je knjiga po pošti romala od čebelarja do čebelarja, tako da si jo je lahko vsak prekopiral s čim manjšimi stroški. Pri nas je izdane že precej literature, zato imamo za izpopolnjevanje dovolj možnosti.

Ali lahko ta mesec že kaj postorimo pri čebelah?

Ob tem naj najprej omenim drugo za čebelarja in s tem tudi za čebele najpomembnejšo stvar. To je skrb za zdrave čebele. Ne nameravam se podrobneje

To je moj čebelnjak v katerem čebele preživijo zimo, z njimi pa tudi moj predelan kamion za prevoz panjev.

spuščati v dejavnost, za katero so pristojni naši veterinarji, vendar mimo tega ne more noben čebelar. Zato bom na kratko tudi sam posegel na to področje, vsaj toliko, da čebelarje še dodatno opozorim. Zadnje mesece lanske jeseni smo imeli v panjih še vedno testne vložke, s katerimi smo ugotovili naraven odpad varoj, na podlagi tega pa, kolikšno število teh zajedavcev je še v panjih. Na tej podlagi smo novembra ali decembra po potrebi izvedli zimsko zatiranje varoe z enim od dovoljenih sredstev. Kdor je ta čas zamudil, lahko zamujeno nadomesti ta mesec. Sam sem ob koncu novembra čebele pokapal z oksalno kislino. Če komu novembra ali decembra čebel še ni uspelo zapažiti, naj to stori vsaj zdaj, preden začnejo matice zalegati in preden morajo čebele vzdrževati temu primerno temperaturo v panjih! Pred panji odstranjujemo mrtvice, da s tem ne privabljamo ptic, ki bi motile čebele! Izpred čebelnjakov odstranjujemo tudi sneg!

Sicer pa moramo ta mesec čebele pustiti popolnoma pri miru! Lahko pa izrezujemo staro satje, kupimo ali sami izdelamo nove satnike in jih zažičimo. Če še nismo poskrbeli za odvzem mrtvic in jih prek veterinarja ali pooblaščenega čebelarskega preglednika poslali v pregled glede navzočnosti nosečih pršice, kar je po zdaj veljavnih predpisih prvi pogoj za pridobitev zdravstvenega spričevala, ki ga bomo spomladi potrebovali za prevoz ali prodajo čebel, storimo to zdaj! Predvsem lahko v tem času prodajamo naše pridelke, da bomo tako pridobili prazne posode za letošnji med, pa tudi povračilo stroškov, ki smo jih imeli pri čebelah v prejšnjem letu. Poskrbimo, da bo tudi zunanji videz naših pakiranih izdelkov estetski

in prijeten, da bo kupec dobil čim boljši vtis in se bo tudi zato še vrnil k nam po nove pridelke! Etikete za med morajo imeti vse predpisane podatke. Na lanskem ocenjevanju medu v Semiču zaradi neprimerne opreme kozarcev kar nekaj vzorcev ni dobilo ocene, ki bi si jo sicer zaslužili. Še je čas, da si pridobimo kolektivno blagovno znamko »Slovenski med kontrolirane kakovosti«. Tudi s tem je kozarec lepše opremljen, predvsem pa kupcu še dodatno dokažete, da je vaš med neoporečen, saj ste se prepustili zunanjemu nadzoru.

Kratki nasveti za začetnike

– Če doma še nimate nobene čebelarjeve literature, za začetek kupite vsaj knjigo oziroma učbenik »Čebela se predstavi«. Za 1500 SIT jo lahko dobite na Čebelarjski zvezi. Prav tako vam bo v pomoč videokaseta »Čebelarstvo«. Za mlajše začetnike je primeren tudi knjižica »Priročnik za mlade čebelarje«. Tudi to lahko kupite na ČZS.

– Če želite začeti čebelariti letos, se pozanimajte za nakup rabljenih panjev, lahko tudi z oglasom v Slovenskem čebelarju. Pred odločitvijo o nakupu poizvedite, ali niso bile morda čebele v teh panjih okužene s hudo gnilobo čebelje zalege. V vsakem primeru pa je treba panje pred naselitvijo razkužiti in temeljito očistiti in tako pripraviti za poznejšo naselitev.

– Če že imate čebelje družine, opazujte dogajanje pred panji, še zlasti če je ta mesec že kakšen izletni dan.

Več o mojem čebelarstvu si lahko ogledate oz. preberete na moji domači spletni strani:

<http://users.volja.net/fgrajzar>

Morebitna dodatna vprašanja mi lahko pošljete po elektronski pošti na naslov:

fgrajzar@volja.net

BOJAN KORBAR,
Blejska Dobrava

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNIH PANJIH V JANUARJU

Ker bom v tem letu, ki ga bo zaznamoval velik čebelarjski dogodek, kongres Apimondie 2003, pisal čebelarjeva opravila v nakladnem panju, mi dovolite, da na kratko predstavim sebe in svoje čebelarstvo. V naši družini je čebelarstvo že tradicija. Čebelaril je že moj oče, zdaj pa z manjšim številom čebeljih družin sam nadaljujem njegovo delo. Na prve tople sončne dni čaka 27 zazimljenih čebeljih družin v LR panjih, ki sva jih z očetom izdelala sama. Čebelarim na Gorenjskem, torej na alpskem območju, kjer so zime hude, paša in spomladanski razvoj pa v primerjavi z južnejšimi kraji zamujata za teden ali dva. Kljub temu pa so čebelarjeva opravila podobna kot v drugih toplejših slovenskih krajih.

Na zimskem stojišču postavimo panje tako, da jih sonce obsije z več strani. Panji naj bodo obrnjeni proti jugovzhodu. Stojijo naj v skupinah po dva, skupine pa so dva metra oddaljene druga od druge. Panji so postavljeni na lesene podstavke ali na podstav-

ke iz kakšnega drugega materiala, tako da so 10–15 cm dvignjeni od tal. Stojijo naj nekoliko nagnjeni naprej. Panju in barvi na njem podaljšamo življenjsko dobo, če ga ovijemo s strešno lepenko, saj je odet skoraj šest mesecev. Če ne toliko pozimi, pa čebelja družina potrebuje toploto spomladi. Panji, oviti s strešno lepenko, ne zamakajo (drugi materiali, npr. polivinil ali stiropor, ustvarjajo kondenz). Tako ovitemu panju noben snežni vihar ne more do živega. Če je stojišče na močnem vetru, obtežimo ali prevežimo še streho. Na pokrovu panja ne pozabimo odpreti prezračevalne vehe.

Zima je za čebele čas počitka. Naše delo je samo občasen obhod stojišč. Že med krmljenjem in po njem nam bežen pogled na panj pove, kako je z zdravjem zazimljene čebelje družine. Ker so panji samo 10–15 cm dvignjeni od tal, obolele čebele takoj, ko skušajo vzleteti, padejo na tla, tako da se kopičijo pred panjem. Kolikor več je mrtvic, toliko huje je s čebelami. Predvsem pri obolenosti z varozo po količini mrtvih čebel pred panjem lahko presodimo stopnjo okužbe. Če so čebele zdrave, pred panjem ni mrtvic.

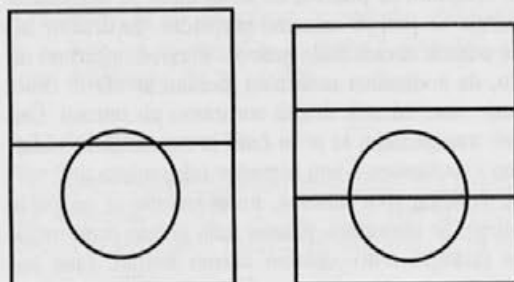
Stojišče LR panjev. Čebelje družine prezimujejo v vasi Kočna ob vznožju Mežakle – 750 m/nm. Bela odeja pokriva panje, čebelji zarod mirno spi.

Pri dobrem prezimovanju čebele pozimi ne izletavajo, če pa pogosto izletavajo tudi ob mrazu in ko pa de snež, je to znamenje obolenosti čebelje družine.

Panje, na katere je padel sneg, pustimo pokrite, saj čebele še lepše prezimujejo pod snežno odejo. Za zrak skrbi prazen prostor okrog panja, čebelja družina pa ga dobiva skozi zgornjo odprtino, če v trdi zimi spodnja zamrzne. Skozi to odprtino čebele tudi izletavajo, če jih prehití hitra odjuga.

Gnezdo čebelje družine smo jeseni premestili – zložili – v prvo naklado. Druga naklada je bila po krmljenju jeseni polno založena z medeno-sladkorno hrano. To drugo naklado čebele po ohladitvi zapustijo in se preselijo v prvo naklado, v kateri oblikujejo zimsko gručo. Torej tja, kamor smo jeseni premestili gnezdo.

Čebelji družini, ki prezimuje v polovičnih nakladah LR panja, vso zalego zložimo v spodnji dve nakladi. Dodamo še tretjo naklado, tako da prezimuje v treh polovičnih nakladah LR panja.

Zimska gruča čebelje družine v normalnih in polovičnih LR nakladah

Matica pasme *Apis mellifica carnica* je najlepša med rojenjem, s to svojo lastnostjo pa vsako leto pomladi čebeljo družino. Oprašena matica v čebelji družini osvežilno vpliva na delovno vmeno čebel, to pa je pogoj za donos medu, ob bolezenskih težavah (varoza) pa tudi obstoj čebel!

Čebelarjenje v LR panju je obširneje opisano v knjigi Draga in Bojana Korbarja z naslovom V VRTINCU ČEBEL in s podnaslovom Novi vidiki čebelarjenja. Izdala jo je založba DIDAKTA iz Radovljice.

Knjiga je razdeljena na štiri poglavja:

1. Kako do močne čebelje družine
2. Zakaj z naravnim rojenjem do matic
3. Kako pospešiti prашenje matic
4. Kako izdelati panj

Vsem slovenskim čebelarjem želim srečno novo leto in uspešno čebelarjenje v letu 2003.

BORUT PREINFALK, dr. vet. med.

Veterinarska fakulteta Ljubljana,
Nacionalni veterinarski inštitut

VETERINARSKI NASVETI ZA JANUAR

Januar je navadno najhladnejši mesec v letu, zato je naše zatiranje varoe, predvsem zaradi nizkih temperatur, zelo omejeno. Glede na to, da je bil minuli november izjemno topel, smo čebelarji lahko pravočasno končali zimsko zatiranje varoe. Tako lahko sklenemo, da je za čebele najbolje, če jih ta mesec pustimo čim bolj na miru. Podatki, ki smo jih specialisti za čebele na Veterinarski fakulteti oz. v Nacionalnem veterinarskem inštitutu dobili do konca novembra prejšnjega leta, za to zimo ne napovedujejo

katastrofalnih izgub, vendar bo končna slika jasna šele aprila. Do takrat pa lahko le upamo v najboljše. Čebelarji prevažalci in tisti, ki imajo letos namen prodajati čebele, lahko še ta mesec nabirajo čebele mrtnice za laboratorijske preglede na noseno in pršico, to pa je tudi eden od pogojev za pridobitev zdravstvenega spričevala za promet s čebelami. Če v enem dnevu ne moremo nabrati dovolj mrtvic za en vzorec, to je približno 150 čebel, jih lahko nabiramo postopno, kot jih pač najdemo na bradah in podnicah, in

jih do oddaje v laboratorij shranjujemo v zamrzovalniku. Zima je tudi čas, ko lahko v miru pregledamo in preberemo zaloge satja. Če so nekatere čebelje družine odmrle že jeseni, priporočam, da njihovo satje sežgemo, še posebej če je na njem še neizvaljena zalega. Še prej se moramo prepričati, da družine niso odmrle zaradi hude gnilobe. Pregled opravimo tako, da z vžigalico izvlečemo vsebino sumljivih celic. Satje sicer zdravih družin sortiramo po starosti. Čim več starega satja, ki je že črno in neprosojno, oddajmo v pretopitev. S tem iz panjev odstranimo tudi velike količine spor nase, hude gnilobe in poapnele zalege. Še uporabno, prazno satje je zelo priporočljivo razkužiti z 80-odstotno očetno kislino. Satje pokonci zložimo v staro, nerabno zamrzovalno skrinjo, na vrh satja postavimo plitev plastičen pladenj in nanj nalijemo očetno kislino, in sicer 2 ml na 1 l prostornine. Tako npr. za 100-litrsko skrinjo na pladenj nalijemo 2 dcl kisline. V kislino namočimo še nekaj kosmov vate, saj to poveča hlapilno površino. Postopek je končan po tednu dni. Pred uporabo satje prezra-

čimo. Za pripravo novih satnikov uporabimo sveže letvice, saj je stare okvire zelo težko ustrezno razkužiti. Tudi nove satnice kupimo pri registriranih satnišnicah. Zimski čas je navadno tudi najprimernejši za pridobivanje novih znanj in spretnosti v čebelarjenju, predvsem pri zatiranju čebeljih bolezni, še zlasti varoze. Priporočam, da se čebelarji v čim večjem številu udeležujejo predavanj in seminarjev, ki jih pripravljajo številna društva, medobčinske zveze in tudi ZČS. Obvestila o predavanjih, ki jih bodo organizirali veterinarji specialisti, bodo objavljena v Slovenskem čebelarju. To je tudi priložnost za izmenjavo praktičnih izkušenj med čebelarji. Na ta način se bomo lahko še uspešneje bojevali z zdravstvenimi nadlogami čebel, še posebej z varozo. Zdaj je tudi priložnost, da si pripravimo načrt zdravstvenega varstva v svojem čebelarstvu za to leto, se oskrbimo z vsem potrebnim in nato načrt tudi dosledno izvajamo. Pri tem upoštevamo število in tip panjev, s katerimi čebelarimo, čas, ki ga lahko namenimo čebelam, in raven naše- ga znanja.

Čebelarstva zakonodaja

Janez POKLUKAR¹, Stanko KAPUN²,
Jože MEGLIČ³, Vlado PUŠNIK⁴,
Anton TOMEČ⁵, Franc ŠIVIC⁶,
Janez MIHELIC⁷

ALI JE SLOVENSKO ČEBELARSTVO PRIPRAVLJENO NA VSTOP V EVROPSKO UNIJO?

1. Uvod

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je leta 1999 imenoval posebno komisijo, ki naj bi izdelala predlog strategije razvoja čebelarstva v Sloveniji. Komisija je svoje delo končala v začetku leta 2001. Čebelarstva zveza Slovenije in Kmetijsko-gozdarska zbornica sta predlog temeljito preučili in uskladili. Usklajeni predlog pa še ni postal tudi uradni dokument Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Še več – Čebelarstva zveza Slovenije je 2. oktobra 2001 poslala na ministrstvo razširjen povzetek dokumenta, vendar predlagatelji vse do zdaj (začetek novembra 2002) niso prejeli nobenega uradnega odziva.

2. Opredelitev stanja

Čebelarstvo ima na Slovenskem dolgoletno tradicijo. Čebelarji so se že od nekdaj odlikovali s svojim znanjem in v svetu zasloveli s kranjsko čebelo *Apis mellifera carnica*.

V Sloveniji čebelarimo z nekaj več kot 157.000 čebeljimi družinami, povprečno pa pridelamo nekaj več kot 2.000 ton medu na leto (Poklukar, 1997). Pridelava je za malenkost večja od porabe medu, ta pa je v Sloveniji na zavidljivo visoki ravni, saj povprečno porabimo kar 1,2 kg medu na prebivalca. Slovenija je s čebelami enakomerno poseljena, čebelnjaki pa bogatijo podeželsko kulturno krajino.

V okviru Čebelarstva zveze Slovenije je organiziranih približno 6.000 čebelarjev. Povprečen čebelar čebelari z manjšim številom panjev (manj kot 20), na leto povprečno pridelava približno 20 kg medu na čebeljo družino, pridelek pa je po večini zelo kakovosten – temni gozdni med. Pridelamo več vrst medu, med njimi akacijevga, javorjevga, smrekovega,

¹ dr., Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova 17, 1000 Ljubljana, Slovenija

² dr., KGZS-Zavod Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, Slovenija

³ oec., Jezerc 7, 4282 Gozd Martuljek, Slovenija

⁴ oec., Vema Maribor, Tržaška 65, 2000 Maribor, Slovenija

⁵ ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, Slovenija

⁶ univ. dipl. inž. gozd., Silva opus, Slovenija

⁷ univ. dipl. biol., ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, Slovenija

lipovega, kostanjevega, hojevega itd. Pridelavo medu skušamo povečati z delovanjem opazovalno-napovedovalne službe medenja in s selekcijskimi ukrepi pri vzreji matic.

Skupna letna čebelarstva pridelava doseže vrednost več kot 1.100.000.000 SIT. Neprimerno pomembnejši pa je posredni vpliv čebelarstva na opravevanje kmetijskih rastlin in ohranjanje ekološkega ravnovesja. Po grobih ocenah je realna vrednost čebel v Sloveniji za 15- do 20-krat večja od navedenega zneska.

2.1. Predpisi, ki jih morajo članice prilagoditi evropski zakonodaji

1. V *Evropski uniji dodatno spodbujajo čebelarstvo že od leta 1998, ko je bila sprejeta določba uredbe Sveta (EG), št. 1221/97, ki vsebuje splošna določila za izboljšanje pridelave in prodaje medu.*

Za pridobitev sredstev za ta namen lahko članice vsako leto predložijo nacionalne programe.

2. Higijenski predpisi za živilske izdelke

Ta odlok vsebuje splošna določila za živilske izdelke in ureja nadzor nad izvajanjem le-teh. Po tem odloku je treba narediti vse, da bi zagotovili neoporečne in užitne živilske izdelke. V njem so zajete vse stopnje od pridobivanja surovin, priprave, predelave, proizvodnje, embaliranja, skladiščenja, prevoza, razdeljevanja, nege do ponudbe prodajalcem in dostave porabnikom.

3. Uredba o ekološki pridelavi hrane

Evropska unija predpisuje tudi pogoje za ekološko čebelarjenje. Uredba (EG), št. 1804/1999, o ekološkem čebelarstvu ureja pogoje za delo v čebelarstvu. Tako določa čas prevažanja, izvor čebel, stojišče družin, uporabljeno hrano in zdravstveno varstvo, prav tako pa je natančno predpisan tudi postopek čebelarjenja.

4. Uredba (EWG), št. 2377/90, določa enotne postopke za določanje največjih dovoljenih količin ostankov živalskih zdravil v živilskih izdelkih živalskega izvora.

Za varstvo zdravja porabnikov so določene najvišje dovoljene količine, ki še zagotavljajo neoporečnost izdelka.

5. Kontrolni ukrepi za kozmetična sredstva

Natančno so predpisani postopki za izdelavo krem iz čebeljih pridelkov.

6. Uredba o omejevanju ali prepovedi vnosa snovi ali pripravkov, katerih uporaba je v Evropski uniji omejena ali prepovedana.

Ta odlok ureja vnašanje in uporabo kemičnih snovi v čebelarstvu.

7. Uredba o označevanju predmetov, namenjenih za uporabo v živilstvu

Predmete, ki so namenjeni za uporabo v živilstvu in še niso bili uporabljeni, je mogoče uporabiti le, če so deklarirani po tej uredbi.

3. Čebelarstvo v EU

Evropska unija čebelarstvo opredeljuje kot kmetijsko dejavnost. Priznava pomen, ki ga ima pri opravevanju in ohranjanju biološkega ravnovesja in ga zato tudi podpira.

V *Evropski uniji so najbolj poudarjena naslednja načela:*

- večnamembnost kmetijstva (pridelava hrane, ohranjanje okolja, raznovrstnost flore, opravevanje, biološko ravnovesje),
- večja prilagodljivost za hitrejši razvoj podeželja,
- preglednost programov Evropske unije in njihovega izvajanja, poenostavljena in dostopnejša zakonodaja,
- izboljšanje konkurenčnosti podeželskih območij,
- večje varovanje okolja in podeželske kulturne dediščine.

Prihodnost kmetijstva in tudi čebelarstva je tesno povezana z uravnoteženim razvojem podeželja, ki obsega približno 80 odstotkov ozemlja Evropske unije. Pomembnost tega izziva je zelo jasna: razvoju kmetijstva in podeželja je treba nameniti posebno pozornost zaradi ozemeljske, gospodarske in socialne povezanosti (Ulz, 2000).

Ukrepi, ki jih lahko vključimo v nacionalne programe, so:

- tehnična pomoč čebelarjem in izboljšanje razmer v polnilnicah čebelarstev pri pridobivanju in pridelavi medu,
- zatiranje varoze in drugih bolezni; izboljšava panjske tehnologije,
- racionalizacija prevažanja čebel,
- ukrepi za izboljšavo laboratorijskih analiz fizičnih in kemičnih lastnosti medu,
- sodelovanje z organizacijami, ki so usposobljene za izvedbo programov za izboljšanje kakovosti medu.

Evropska unija prispeva do 50 odstotkov vrednosti nacionalnih programov, večji del razlike mora finan-

cirati nacionalna vlada, manjši del pa mora prispevati tudi čebelar, ki dobi pomoč. Udeležba Evropske unije pri financiranju programov posameznih članic je izračunana sorazmerno s številom prijavljenih družin.

Evropska unija finančno podpira tudi:

- *vzgojo mladib poklicnih čebelarjev* – pogoji:
 - starost prosilca manj kot 40 let,
 - končana poklicna čebelarstva šola,
 - dohodek čebelarskega obrata,
 - polna zaposlitev v čebelarstvu.

Za neposredno trženje (torej samo za prodajo medu) se šteje oz. obračuna 4–6 delovnih ur na eno čebeljo družino na leto. V te ure je vključena tudi poraba časa za pridelavo in prodajo preostalih čebeljih pridelkov, ki jih čebelar pridelava in proda sam.

Sredstva je mogoče porabiti za nakup strojev in naprav, panjev, postavitve čebelarstev, ne pa za nakup čebeljih družin in matic.

- *nastajanje novih dopolnilnih in poklicnih čebelarstev* – veljajo zgoraj navedeni pogoji.

4. Opis problematike čebelarske dejavnosti v Sloveniji

Podrobnejši opis stanja je v predlogu strategije slovenskega čebelarstva, v nadaljevanju povzemamo le nekaj najpomembnejših poudarkov.

Negativne značilnosti zdajšnjega stanja so predvsem:

- neurejen status čebelarjev,
- povprečno visoka starostna struktura,
- neustrezen davčni sistem,
- visoki stroški za zdravstveno varstvo,
- nevarne čebele bolezni in škodljivci,
- pojav bakterijskega hruševga ožiga in s tem omejen prevoz čebel,
- financiranje izobraževanja čebelarjev,
- neenotno tolmačenje in izvajanje predpisov v čebelarstvu,
- neenotno in neorganizirano oglaševanje čebeljih pridelkov,
- omejen dostop do strukturnih virov za spodbujanje razvoja čebelarstva (teh virov sicer v Sloveniji sploh še ni),
- neizrabljena kulturna dediščina v povezavi s čebelarsko proizvodnjo.

Posledice navedenih težav so:

- število čebelarjev se zmanjšuje,
- čebelarji so v povprečju vse starejši,
- čebelarska oprema je tehnološko zastarela,
- čebelarstvo ni enakopravno vključeno v kmetijstvo,
- izobraževalni sistem v čebelarstvu kljub načrtom še ni uveden v prakso,
- pri delu šolske mladine so težave glede stroškov in organizacije krožkov,
- oteženi so prevozi čebel.

Pozitivne značilnosti zdajšnjega stanja so:

- čebele so v Sloveniji enakomerno porazdeljene, koncentracija čebel na terenu je še vedno ugodna,
- strokovne službe skrbijo za zdravstveno varstvo, za selekcijo kranjske čebele in napovedovanje čebelje paše v gozdovih,
- ohranjena je avtohtona kranjska čebela, s katero čebelarji uspešno čebelarijo,
- na trgu s čebeljimi proizvodi nastaja red,
- v čebelarstvu je uveden sistem ekoloških spodbud,
- poraba medu v Sloveniji je velika.

Posledice pozitivnih značilnosti so:

- v kmetijski pridelavi za zdaj ni opaziti težav zaradi nezadostnega oprasčevanja,
- število čebeljih družin se ni zmanjšalo,
- čebelarji se prilagajajo novim zahtevam interne kontrole, predpisane zahteve za označevanje medu in vodenje evidence proizvodnje spoznavajo predvsem prek projekta kontrolirane pridelave medu.

5. Komentar stanja dejavnosti in perspektive njenega razvoja

Slovenija se bo v kratkem polnopravno vključila v Evropsko unijo. S tem se bodo slovenski čebelarji znašli v družini približno 600.000 čebelarjev, ki čebelarijo z več kot 12 milijoni čebeljih družin. Poglavita je ocena, da bo Evropska unija kljub širitvi še vedno neto uvoznik medu, to pa je zadosten razlog za zmerni optimizem slovenskih čebelarjev glede bližnje prihodnosti. Optimizem lahko podkrepimo tudi s tem, da bodo naši čebelarji imeli možnost povečanja proizvodnje plemenskega materiala, to je vzreje matic, čebeljih družin in troto.

Na drugi strani se bomo morali kmalu prilagoditi enotnim politično-strokovnim ukrepom Evropske komisije. Vključeni bomo v posvetovalno telo COPA – COGECA, prek tega pa tudi v strokovno komisijo za med pri Evropski komisiji. Glede na to na nekaterih področjih, predvsem na področju trga z medom, kmalu ne bomo več samostojni. To spoznanje je eden izmed ključnih dejavnikov pri vodenju kmetijske politike na področju čebelarstva v sosednji Madžarski in na Češkem, zato v obeh državah že intenzivno pospešujejo nastajanje poklicnih čebelarstev. Pri tem so še posebej uspešni na Madžarskem, saj jim je ob izdatni podpori države uspelo precej povečati število mladih poklicnih čebelarjev, starih do 30 let. Tudi v Sloveniji so naravne razmere za čebelarjenje dobre. Raznoliko podnebje omogoča razvoj heterogene vegetacije, ta pa daje čebelarjem številne možnosti za pridobivanje kakovostnega medu. Zgodnja vegetacija omogoča vzrejo kakovostnih matic in čebeljih družin, ki so na evropskem tržišču vse bolj cenjene. Z usklajitvijo naše zakonodaje z evropsko bi se slovenski čebelarji postavili ob bok evropskim čebelarjem, s svojimi čebeljimi pridelki pa bi enakopravno nastopali na evropskem tržišču.

6. Predlog ukrepov

Eden od pomembnejših dolgoročnih ciljev razvoja čebelarstva je ohranitev poseljenosti terena s čebelami in zagotovitev ekonomske proizvodnje, ki naj bi delu čebelarjev zagotavljala solidno preživetje. Glede na to je nujna dodatna profesionalizacija določenega števila čebelarjev. Ti bodo postali nosilci razvoja tudi za vse druge ljubiteljske čebelarje v svojem okolju.

Čebele uporabljajo prostor ne glede na lastništvo zemlje. Zato je treba že v najkrajšem času predvideti enakopravno vključitev čebelarstva v osnovne kmetijske dejavnosti, na da bi bilo za to nujno posedovanje zemlje.

Predlagamo, da za ta namen že v najkrajšem času izvedemo naslednje ukrepe:

- sprejeti je treba strategijo slovenskega čebelarstva,
- vsa čebelarstva naj bi že v najkrajšem času dobila enotno številko kmečkega gospodarstva (KGM-mid),
- vsi nadaljnji ukrepi državnih organov, pooblaščenih rejskih organizacij in strokovnih služb se morajo nanašati na registrirana čebelarstva z enotno številko kmečkega gospodarstva,
- ohraniti je treba ekološke spodbude in jih po-

deljevati na podlagi registra čebelarstev z enotno številko kmečkega gospodarstva,

- v skladu s predlogom strategije razvoja čebelarstva je treba čebelarstva razdeliti v tri kategorije:
 - ljubiteljska čebelarstva (od 1 do 39 čebeljih pa njev),
 - čebelarstva kot dopolnilna dejavnost (od 40 do 150 panjev),
 - čebelarstva kot osnovna kmetijska dejavnost (več kot 150 panjev),
- predvideti in izvesti je treba vključevanje čebelarstva v razvojne programe v okviru evropskih strukturnih skladov (npr. v program Phare),
- vzpostaviti je treba sistem spodbujanja vlaganj v čebelarstvo opremo in prve nakupe čebeljih družin,
- v okviru javne kmetijske svetovalne službe je treba čim prej vzpostaviti javno svetovalno službo za področje čebelarstva,
- vzpodbuditi je treba programsko sodelovanje vseh služb, povezanih s čebelarstvom.

V okviru splošnega spodbujanja razvoja čebelarstva naj bo sistem usmerjen v spodbujanje čebelarstva kot osnovne kmetijske dejavnosti. Temu ustrezno je treba prilagoditi tudi davčni sistem, in sicer:

- ljubiteljska čebelarstva je treba oprostiti kakršnih koli obdavčitev, oprostitvev pa naj bi bila obračunsko upoštevana kot sredstva, vložena v spodbujanje enakomerne poseljenosti terena s čebelami;
- predvideti je treba sredstva za vlaganje v čebelarstva kot dopolnilno dejavnost, sistem dajatev in spodbud pa naj spodbudi prehod iz nižje, ljubiteljske kategorije, v višjo kategorijo;
- predvideti je treba sredstva za vlaganje v čebelarstva kot osnovno kmetijsko dejavnost, ti čebelarji pa naj bodo po gospodarskih, socialnih in družbenih pravicah in dolžnostih izenačeni z osebami s statusom kmeta.

7. Literatura

1. Kapun, S., V. Pušnik: Obstanek slovenskega čebelarstva je odvisen od posluha in volje države. ČZS, 24. državni čebelarški seminar, Celje 2000, str. 26–28.
2. Poklukar, J., M. Božnar, M. Jenko - Rogelj, J. Jurček, B. Rogel, R. Rome, B. Seražin, J. Sever, M. Šumab: Strategija razvoja slovenskega čebelarstva. ČZS, Ljubljana 2000.
3. Ulz, J.: Primerjava pravnega in tržnega vidika ter možnosti čebelarstva v Evropski uniji, zlasti za male čebelarje. ČZS, 25. državni čebelarški seminar, Celje 2001, str. 5–12.

Uvod

Za uspešen razvoj čebelarstva je poleg zavzetih čebelarjev nujna tudi strokovna podpora na različnih čebelarstvih področjih. Za čebelarje pridelke se tako v svetu kot pri nas uveljavljajo vse večje zahteve po njihovi kakovosti. Med te sodi tudi kakovost vzrejenih matic in čebeljih družin, ki so na trgu. Pri vseh številnih nalogah in zahtevah, ki jih moramo izpolnjevati čebelarji, je nenadomestljiva vloga strokovnih služb in raziskovalne dejavnosti v čebelarstvu. Pri tem moram omeniti pomembno vlogo lokalnih in regijskih čebelarstvih organizacij ter osrednje Čebelarstve Slovenije, ki v vseh pogledih zelo dejavno sodeluje tudi pri delovanju na področju čebeljih bolezni. Veterinarska stroka je poleg delovanja na **področju čebeljih bolezni** dejavna še pri zagotavljanju **higiensko neoporečnih pridelkov**, na področju **prevozov** čebel, **vzreje matic** in **svetovanja** v čebelarstvu.

Po reorganizaciji veterinarske službe v Sloveniji leta 2001 vsa dejavnost na področju čebelarstva poteka na Veterinarski fakulteti, v okviru katere deluje tudi Nacionalni veterinarski inštitut (VF-NVI).

Obseg dela na področju čebeljih bolezni

Na prvem mestu naj omenim znanstveno-raziskovalno in pedagoško dejavnost, ki sta podlaga razvojno-raziskovalnemu, strokovnemu in svetovalnemu delu. Razvojno-raziskovalno delo, ki ga opravljamo, obsega predvsem najbolj krizna področja v čebelarstvu, kot je zdravljenje varoze in drugih čebeljih bolezni. V dosedanjih poskusih na tem področju smo dobili zelo koristne in zanimive rezultate. V prispevku bom predstavil posamezna področja naše dejavnosti v minulem obdobju.

Znanstveno-raziskovalna in pedagoška dejavnost

Temeljno raziskovalno delo je osredotočeno na preučevanje delovanja različnih kemičnih substanc na ličinko in odraslo čebelo. Ugotavljali smo delovanje amitraza, antibiotika oksitettraciklin ter oksalne kisline na različne organske sisteme pri ličinki. V sodelovanju s prof. dr. Georgem Theophilidisom iz Grčije smo preučevali tudi delovanje herbicida 2,4-diklorofenoksiacetne kisline na živčni in druge sisteme pri odrasli čebeli. Končali smo tudi prvo fazo raziskav **delovanja organskih oz. alternativnih sredstev na varoo** v čebelji družini in teh sredstev **na posamezne čebele**. V sodelovanju z raziskovalci iz Grčije smo končali

tudi dve leti trajajoč projekt z naslovom Primerjalna študija morfoloških značilnosti respiratornega sistema pri avtohtoni čebeli v Sloveniji (*Apis mellifera carnica*) in v Grčiji (*Apis mellifera macedonica*) in s podnaslovom Poskus ugotovitve morfoloških struktur pri obeh pasmah čebel in ugotovitve možnosti razvoja **mehanizmov odpornosti** na povzročitelja pršičavosti *Acarapis woodi*. Projekt sta podprli slovensko in grško ministrstvo za znanost.

Rezultate raziskovalnega dela smo objavili v znanstvenih revijah doma in v tujini ter jih predstavili tudi na mednarodnih simpozijih. **Herbicid** 2,4-diklorofenoksiacetne kisline v 20 minutah po dodajanju povzroči pri čebeli zmanjšano srčno aktivnost ter spremembe srčne mišice. Čebela je zelo občutljiva vzorec za preverjanje strupenosti različnih substanc, saj je celo bolj občutljiva od različnih laboratorijskih poskusov, ki potekajo na celičnih kulturah in na drugih vzorcih. Zato smo tudi čebelarji v sodobni družbi upravičeno bolj občutljivi na dogajanja in različne posege v naravi kot drugi rejci ali ljudje, ki z naravo nimajo veliko stika.

Pri raziskavah **trahealnih odprtín** pri širih čebeljih pasmah smo ugotovili značilno večji premer trahealnih odprtín pri *Apis mellifera ligustica*, *Apis mellifera carnica* in *Apis mellifera mellifera* kot pri *Apis mellifera macedonica*. Pri *Apis mellifera ligustica* je v primerjavi z *Apis mellifera macedonica* večji tudi premer prve traheje. Ugotovljene morfološke značilnosti po naši presoji vplivajo na večjo odpornost makedonske čebele na pršico *Acarapis woodi*.

Na pobudo prof. dr. Regine M. Silva de Moraes, ki deluje na Univerzi v mestu Rio Claro v Braziliji, je bila enomesečnem izpopolnjevanju v Ljubljani doktorantka na omenjeni univerzi Elaine C. Mathias de Silva. Na naši fakulteti je bila vključena v temeljne raziskave preučevanja vpliva navzočnosti različnih kemičnih substanc v panju na razvoj čebelarje zalege.

Leta 2001 so na Veterinarski fakulteti na področju bolezni čebel uspešno končali magistrski študij veterinarskih znanosti trije kandidati: **Vida Lešnik**, **Ivo Planinc** in **Magdalena Vidmar**. Njihovi raziskovalni področji sta **varoa** in **nosemavost**, torej področji, ki sta v sodobnem čebelarstvu največji problem. Tudi ob tej priložnosti vsem novim magistrskim študentom znanosti čestitam za opravljeno delo. Pestra problematika v čebelarstvu pa bo tudi v prihodnje ostala velik izziv za iskanje rešitev na znanstveni podlagi.

Stojišče panjev pri Oddelku za biologijo v Ljubljani

Virusne bolezni

Februarja 2002 smo začeli **raziskovati** in **razvijati** tudi **diagnostiko virusnih bolezni** pri čebelah. Zato sem se udeležil krajšega izpopolnjevanja pri prof. Miklošu Rušvaju na Veterinarski fakulteti v Budimpešti, kjer so dokaj dejavni prav na tem področju. Na Veterinarski fakulteti v Ljubljani na tem področju sodelujemo z dr. Darjo Barlič - Maganja, v delo pa je vključena tudi študentka veterine Rebeka Berčič. Doslej smo ugotovili virus akutne paralize.

Ugotavljanje povezav virusnih obolenj z varoo in drugimi boleznimi ter pomena navzočnosti različnih virusov pri propadu čebelih družin v Sloveniji je za zdaj še preuranjeno. Raziskave na tem področju bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Materialno podlago za naše raziskovalno delo nam zagotavlja delovanje v t. i. raziskovalni »Programski skupini«, ki jo financira Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, ter pri različnih projektih. Leta 2002 smo bili uspešni pri razpisu za ciljne raziskovalne programe z naslovom »Konkurenčnost Slovenije 2001–2006«, ki ga je skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano razpisalo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. V prihodnjih širih letih bomo v okviru projekta »**Sodobno zatiranje varoe**« preučevali različne vidike vpliva **varoe na patologijo čebelje družine** in možnosti **zatiranja** parazita. Projekt je raziskovalna podlaga za rešitve, ki jih bomo predvidoma v okviru prihodnjih projektov in v sodelovanju z Veterinarsko upravo RS in ČZS uvajali v čebelarstvo prakso. Z rezultati tega projekta bomo seznanjali tudi čebelarje.

Sodelovanja

Za raziskovalno delo na Veterinarski fakulteti je zelo pomemben leta 2001 podpisan **dogovor o sodelovanju na področju čebelarstva** med Veterinarsko fakulteto in Oddelkom za biologijo na Biotehniški fakulteti. Na podlagi tega dogovora smo dobili možnost raziskovalnega dela v prostorih »Čebelarkega poskusnega središča« na Oddelku za biologijo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Boljše pa so tudi možnosti za sodelovanje obeh raziskovalnih skupin. Zdaj imamo za različne poskuse in za izobraževanje študentov veterinarske medicine na voljo dvajset čebelih družin. V prihodnje nameravamo v poskusnem središču našo dejavnost razširiti predvsem na področje uporabnosti za čebelarstvo v Sloveniji. Predvsem želimo kar najbolje razviti različne metode spremljanja razvoja in zatiranja varoe, pri tem pa poudariti zlasti uporabo alternativnih metod.

Pri raziskovalnem delu zelo dobro sodelujemo tudi z drugimi raziskovalnimi skupinami na tujih in domačih univerzah in inštitutih. Za uspešen razvoj znanstvenega raziskovanja so namreč zelo pomembni sodelovanja, izmenjava izkušenj in navezava novih stikov. Zelo uspešno sodelujemo tudi s prof. Ivorjem Bownom z Univerze v Cardiffu in z Oddelkom za čebele pri Centralnem britanskem znanstvenem laboratoriju, v Sloveniji pa zlasti z dr. Jankom Božičem z Oddelka za biologijo in z dr. Janezom Poklukarjem s Kmetijskega inštituta Slovenije.

*(Nadaljevanje v prihodnji številki
»Slovenskega čebelarja«)*

Panji, ki jih uporabljamo pri poskusih, so v dimenzijah standardnega AŽ panja z odpiranjem strebe. Opremljeni so tudi s škatto za lovljenje mrtvih čebel.

PAVEL ZDEŠAR

POGLED NA KONGRES APIMONDIA 2003 IZ ZORNEGA KOTA KONGRESA APISLAVIJE V PRAGI

Zanimivo srečanje predstavnikov čebelarških organizacij podonavskih in slovanskih držav, članic združenja APISLAVIJA

Upravni odbor ČZS je sklenil, da se 14. kongresa APISLAVIJE, ki je od 16. do 19. oktobra 2002 potekal v Pragi, kot opazovalca s posebno nalogo udeleživa dr. Janez Poklukar in Pavel Zdešar. APISLAVIJA je krovna organizacija čebelarških zvez podonavskih in slovanskih dežel. Ta organiziranost v svetovnih razmerah ne bi bila tako pomembna, če ne bi čebelarji teh dežel gojili kar tretjine vseh pridobitnih čebeljih družin, ki jih vzreja človeštvo, in če ne bi bile v njih velikanske naravne pašne danosti. Na področju čebelarstva sta na območju podonavskih in slovanskih držav kar dve velesili. V Rusiji je več kot 5,5 milijona čebeljih družin, zanje pa skrbijo predvsem mali čebelarji in zaposleni v velikih, bolj ali manj uspešnih čebelarških obratih. Te nameravajo v kratkem po večini razprodati podjetnikom. Rusija ima za pridelavo čebeljih pridelkov tudi daleč največje naravne pašne na svetu. Tudi Ukrajina je zelo velika država z 52 milijoni prebivalcev in izjemnim čebelarškim potencialom. V tej državi čebelarji vzrejajo 3,4 milijone čebeljih družin, večino v velikih zasebnih čebelarstvih. Zelo visoke številke so tudi v Belorusiji, na Poljskem, Madžarskem, v Bolgariji, Češki, Slovaški, Srbiji ... Češkim čebelarjem je v zadnjih letih uspelo precej povečati število čebeljih družin in posodobiti svoje obrate, veliko prizadevanj pa namenjajo selekciji kranjske čebele. Poseben pojem je madžarsko čebelarstvo. Na leto izvozijo približno 16.000 ton medu akacije in ciganskega perja ter velike količine cvetnega prahu. Po pridelavi medu je Madžarska najbolj razvita država v Evropi. V strukturi čebelarjev jih je kar 38 odstotkov mlajših od štirideset let, po večini pa čebelarji v nizko nakladnih panjih. Bodzonadijeve položke ostajajo starejšim čebelarjem. Vsi mladi čebelarji in precejšen del starejših je končalo različne oblike izobraževanja. Odkup je zagotovljen. Preostanek medu pojedjo doma. Delež prodaje na domu je v sorazmerju z razvitostjo pridelave majhen. Čebelarstvo je pomembna izvozna veja, zato imajo na državni ravni državnega sekretarja za čebelarstvo. Za vse države APISLAVIJE, z izjemo Madžarske in Češke, je značilna razmeroma majhna poraba medu na pre-

bivalca v primerjavi s številom čebel in naravnimi pašnimi razmerami. Rusija na primer pridelala 95.000 ton medu na leto, vsega pa porabijo doma. Poraba je 0,15 kg na prebivalca, preostanek pa je namenjen industrijski predelavi in pripravi medice, na nekaterih območjih pa tudi skrivni kuhi žganja. V Sankt Peterburgu in Moskvi je poraba precej večja od povprečja. Tako delavski ali kmečki otrok iz odročnih krajev komaj pozna med za praznike, čeprav je v tej obsežni državi najbogatejše pasišče na svetu. Po mnenju strokovnjakov bi tam zlahka pridelali milijon ton in pol medu na leto. V Sloveniji so pašne razmere precej slabše, kljub temu pa pri nas niso redki primeri, da čebelarjeva družina ali cela rodbina in precejšen krog prijateljev dobobra zamenja porabo sladkorja z medom. Po povprečni porabi 1,15 kg medu na prebivalca na leto smo v samem svetovnem vrhu ali celo prvi! Ves čas kongresa je bil zelo dejaven predsednik nemških čebelarjev dr. Shiferstain. V svojem referatu je posebej poudaril natančno izračunano letno porabo medu v Nemčiji, ta pa je 1,10 kg na prebivalca. Najbolj je bila zanimiva njegova trditev, da želi Nemčija kupiti velike količine medu (na leto uvozi 55.000 do 85.000 ton), predvsem iz držav, ki vstopajo v Evropsko unijo, pa tudi iz drugih držav članic APISLAVIJE. Pogoji za nakup je čistost pridelka, saj ta ne sme vsebovati ostankov antibiotikov in kemičnih sredstev za zatiranje zajedavcev in bolezní. Pri tem bodo vztrajali in z natančnimi analizami preverjali vsako pošiljko. Ustanovili so že nekaj podjetij, ki bodo delovala na tem prostoru. V okviru zdajšnjih članic Evropske unije ima reden presežek medu samo Španija. Zato bodo vsi trgovci z medom v razširjeni povezavi v novih članicah vztrajno iskali vse čebelje pridelke, poleg tega pa tudi roje, družine na satju in seveda matice. Večji poklicni evropski čebelar si bo še lažje kot doslej najel tudi čebelarstvo delovno silo. Kongres je bil v dvoranih velikega sejmišča, v katerem je bil prav tedaj tudi velik kmetijski sejem. V okviru tega sejma je izjemno obiskan zlasti čebelarški sejem. Prodajali so čebelarstvo opremo in zdravila iz

(Nadaljevanje na 17. strani)

SLOVENSKI ČEBELAR

CIV. LETNIK

Urednik: JANEZ MIHELIČ, dipl. univ. biol.

LETNO KAZALO – LETO 2002

Antolin, Štefan:

Čebelarstvo društvo Bakovci je praznovalo 50-letnico obstoja	62
--	----

Arenšek, Ivan:

Zatiranje varoe s hlapi oksalne kisline v Argentini	240
Banka matic	241

Božnar, Malči:

Tekmovanja na kongresu Apimondie 2003	318
---	-----

Brvar, dr. Štefan:

80 let Čebelarstva društva Trbovlje (1921–2001)	159
---	-----

Büchler, Ralph:

Alternativno zatiranje varoe na trdnih temeljih	296
---	-----

Bučar, I.:

Mednarodno ocenjevanje kraškega medu je letos prvič organiziralo Čebelarstvo društvo Sežana	330
---	-----

ČD Kamnik:

Tomaž Kališnik – 90-letnik	306
----------------------------------	-----

ČD Nova Gorica:

Jožef Velikonja – 90-letnik, Jože Humar – 80-letnik, Rudi Brajdih – 80-letnik	158
---	-----

ČD Peter Močnik – Studenci Pekre:

Dejavnost čebelarstva društva Peter Močnik – Studenci – Pekre	250
---	-----

ČD Semič:

Vabilo in pogoji za prijavo na 4. ocenjevanje medu	246
--	-----

Čebelarstvo zveza društev Maribor:

Razpis in prijavo na 2. vseslovensko ocenjevanje medice – medenih vin	122
---	-----

ČZS:

Novinarska konferenca in izjava za javnost Čebelarstva zveze Slovenije	28
Prostovoljni prispevki za ČZS	174
Prostovoljni prispevki za Čebelarstvo društvo Slovenije	205
Prostovoljni prispevki za Čebelarstvo društvo Slovenije	229
Prostovoljni prispevki za Čebelarstvo društvo Slovenije	257
Obvestilo vodstvom društev	272
Prostovoljni prispevki za Čebelarstvo društvo Slovenije	285
ČZS organizira seminar o modernih tehnologijah in izrabi čebeljih paš	313

Debelak, Marjan:

Prednosti čebelarjenja z velikoprostornimi AŽ panji	20
Izpopolnjen način čebelarjenja v AŽ »trojčku« z dvema zakladama na podlagi najnovejših izkušenj v AŽ-maksi sistemu velike izvedbe	90
Pripombe na članek »Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v marcu«	125
Čebeljnaki za apiterapijo	156
Čebele samotarke	217
Čebelarstvo leto je spet prehitro minilo	273
Ostal bi zgolj pri čmrljih, če bi jih lahko gledal celo leto	300
Kako do »čistega« satja?	319

Dorigo, Livio:

Nekaj značilnosti čebelarjenja v Italiji	22
--	----

Gnilšak, Ida:

Srečanje slovenskega in danskega čebelarstva v danskem kmetijskem muzeju Gammel Estrup	325
--	-----

Golob, Terezija:

Analiza dela preglednikov medu v minulemu letu	235
--	-----

Goriški čebelarji:		Veterinarski nasveti za maj	148
Leopold Tavčar – 80-letnik	246	Veterinarski nasveti za junij	176
		Veterinarski nasveti za julij in avgust	209
Grad, Janez:		Veterinarski nasveti v septembru	234
Pri ČZS smo postavili čmrjak	243	Veterinarski nasveti v oktobru	264
Grajzar, Franc:			
Povzetek odgovorov na vprašalnike o problematiki KBZ ter nekatere ugotovitve in komentarji	51	Jurkovič, Ivan:	
		Vsaka generacija čebel prenese le en odmerek oksalne kisline	294
Grajzar, Franc:		Kamplet, Mihael:	
Moji vtisi o mednarodni čebelarско-prodajni razstavi in čebelarском seminarju Čebelarске zveze Slovenije	155	Dve matici pod isto streho	297
Grajzar, Franc:		Kastelic, Danilo:	
Še enkrat o medu kontrolirane pridelave – blagovna znamka za slovenski med – ali jo potrebujem?	237	Čebelarска podružnica brdskega sodnega okraja	64
Gregorc, Aleš:		Kastelic, Hanka in Bojan:	
O boleznih čebel na kongresu Apimondie ...	11	Sodelujte pri nastanku filma o slovenskem čebelarstvu!	60
Ugotavljanje in zatiranje varoe	44	Klajžar, Andrejka:	
Gregori, Janez:		Praznovanje 50-letnice Čebelarского društva Dornava in razvitje prapora	162
Slovenske avtohtone pasme	292	Komisija za izobraževanje ČZS:	
Gril, Avgust:		Čebelar/čebelarka – poklic IV. stopnje zahtevnosti	58
Obisk pri deželnem svetniku in predsedniku ljudske stranke za Koroško Georgu Wurmitzerju v Celovcu	319	Razpis za jubilejno XXV. srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev	98
Gril, Avgust in Janez, Mihelič:		Kozinc, Brane:	
Uspešni srečanja dolenskih in drugih čebelarjev v Čebelarском centru na Podstenicah	270	Ustanovitev Čebelarске zveze Zgornje Gorenjske	128
Grom, Boštjan:		Kramberger, Ludvik:	
Slovenski čebelarji na internetu	333	Občni zbor Čebelarского društva Peter Dajnko Gornja Radgona	97
Hočevár, Janez:		Krmelj, Marta in Milan, Meglič:	
Posvetovanje o čebelarjenju z dvema ali več maticami	186	Ob 50-letnici prve čebelarске šole v Sloveniji	245
Holzbauer, Dušan:		Kuk, Zlatko:	
Odporno pismo Zvezi	24	Deset let čebelarского društva Kapca	100
Ivanec, Rémy in Lojze:		Lešnik, Vida:	
Predstavitev kranjske čebele v kraljevem mestu ob Temzi	14	Veterinarski nasveti za februar	42
Jedlovčnik, Norbert:		Levstik, Janez:	
ČD Slovenska Bistrica želi uvesti red na svojih pasiščih	334	Slovenski čebelarji končno v slovesni obleki in uniformi	127
Jenko - Rogelj, Mira:		Marolt, Franci:	
Dokazovanje zagotavljanja neoporečnosti čebeljih pridelkov z vidika zdravstvenega varstva čebel	49	S čebelarске poti po Južni Afriki	83
		Matavž, Lidija:	
		Veterinarski nasveti za januar	8
		Veterinarski nasveti	316

Medved, Anton:

125-letnica Čebelarškega društva »Henrik Pernel« v Celju	190
Meglič, Milan:	
Prvo srečanje preglednikov za med	46
HACCP v čebelarstvu oziroma v sistemu KBZ	48
Kakovost čebeljih pridelkov in preventiva v čebelarstvu	124
Čebelarji, pravočasno pripravite načrt zatiranja varoe	150
† Prof. dr. Jože Rihar	173
Varoza in huda gniloba v Avstriji	182
Sledljivost, pridelovalna odgovornost in kazni	239

Meglič, Milan, Franc, Šivic:

XIX. mednarodni kongres medu brez meja ..	82
---	----

Mencin, Franc:

Tudi grosupeljski čebelarji gradimo čebelnjak pri Čebelarškem centru Slovenije na Lukovici ..	130
--	-----

Mihelič, A. M.:

Novi predpisi o vsebnosti ostankov različnih snovi v medu v Evropski uniji	242
---	-----

Mihelič, Janez in Janez, Juvan:

Čebelarstva zveza Slovenije na internetu	109
--	-----

Mihelič, Janez:

Razpis za postavitve lesenega čebelnjaka na kongresu Apimondia 2003	265
Uspešne zadnje delovne akcije v letu 2001 na Čebelarškem centru na Brdu pri Lukovici ..	3
Nov uparjalnik za uparjanje oksalne kisline za zatiranje varoe	17
Člani ČD Domžale uspešno zbiramo sredstva za postavitve čebelnjaka pri ČCS na Brdu pri Lukovici	38
Biotehniška fakulteta in Čebelarstva zveza Slovenije sta podpisali pogodbo o sodelovanju ..	60
Dobre novice o zatiranju varoe	96
Jubilejni, 25. državni čebelarški seminar v Celju je minil v znamenju rekordov	115
Mednarodna čebelarstva razstava »Apiexpo '03«	119
Čebelarški center Slovenije je odprt za domače in tuje čebelarje	201
Čebelarški dan na jubilejnim, 40. kmetijsko- živiliškem sejmu v Gornji Radgoni	258
Seja pododbora za razstavo na Apimondii 2003 – Apiexpo '03	265
Srečanje štajerskih čebelarjev postaja že tradicionalno	266
Obisk predstavnikov Turistične zveze Slovenije v ČCS	273
Kongres Apimondia 2003 – zadnja novica Razstava Apiexpo '03 – Ponudba za čebelarstva	290
105 let organiziranega čebelarjenja na območju vzhodno od Ljubljane	302

Prikaz treh načinov uporabe oksalne kisline za zatiranje varoe v Čebelarškem centru Slovenije	333
Prvo obvestilo udeležencem kongresa Apimondia 2003	73

Nemec, Branko:

Lovrenški čebelarji v Prekmurju	64
---------------------------------------	----

Nosan, Stane:

Večmatično čebelarjenje	324
-------------------------------	-----

Oder, Alenka:

Informacija o ustanovitvi sekcije pridelovalcev medenih pijač pri ČZD Maribor ..	123
---	-----

Panker, Franc:

Čebelarjeva opravila v AŽ panju v januarju ..	5
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v februarju ..	39
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v marcu	78
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v aprilu	110
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v maju	146
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v juniju	179
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v juliju in avgustu	207
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v septembru ..	230
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v oktobru ..	261
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v novembru ..	286
Čebelarjeva opravila v AŽ panju v decembru ..	314

Papež, Marjan:

6. Ambrožev ples v Polhovem Gradcu	98
18. dnevi medu v Polhovem Gradcu	268

Pehant, Ivan:

Izbirni predmet čebelarstvo v 9-letni osnovni šoli	100
---	-----

Perša, Štefan:

Izkušnje s poskusnim gojenjem boreča v Prekmurju	52
---	----

Plestenjak, Anamarija:

Encimi in HMF v medu	46
----------------------------	----

Plut, Stane:

Ocenjevanje medu v Semiču	327
---------------------------------	-----

Pogorelec, Sonja:

Čebelar in šola – 10 let vzornega sodelovanja	279
--	-----

Poklukar, Janez:

»Čebelarji spoznavajo Afriko« – Apimondia 2001	12
Organizacija priprave podzakonskih predpisov na podlagi novega zakona o živiloreji	213

Preinfalk, Borut:

Vabilo k sodelovanju pri organizaciji Apimondie 2003 v Ljubljani	265
---	-----

Preinfalk, Borut:		Šimec, Jože:	
Veterinarski nasveti v novembru	289	Kako povečati dobiček v čebelarstvu?	53
Premrl, Mihael:		Šivlc, Franc:	
Novi pripomočki in moje izkušnje v boju proti varoi	89	Kongres Apimondie 2003	10
Prezelj, Franc:		Udeležili smo se srečanja nemško govorečih čebelarjev v Luksemburgu	291
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v januarju	7	Vabilo praporščakom na Apimondio 2003 ..	318
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v februarju	41	Obiskali smo Malto	322
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v marcu	76	Šolar, Franc:	
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v aprilu	112	100 let rojenja laških čebelarjev	249
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v maju	143	Štraser, Franc:	
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v juniju	177	Razvitje prapora ČD Maribor – mesto	334
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v juliju in avgustu	211	Šuštar, Ivan:	
Tekmovanje mladih čebelarjev	214	ČD Litija in ČD Anton Žnideršič iz Ilirske Bistrice sta podpisali listino o pobratenju ...	31
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v septembru	232	Tomec, Anton:	
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v oktobru	260	Želje in obeti ob vstopu v novo leto	1
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v novembru	288	Najpomembnejši sklepi šeste redne seje UO ČZS	25
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v decembru	316	Redni enainpetdeseti občni zbor Čebelarske zveze Slovenije	153
Varoza ni problem našega čebelarstva	331	Redni enainpetdeseti občni zbor Čebelarske zveze Slovenije	188
Puckmeister, Jani:		Troha, Anica:	
Čebele pa kar na kolo	250	Izlet članov ČD Skaručna in ČD Tacen	278
Rajner, Vlado:		Vesely, Vladimir:	
Čebelarsko društvo Ljutomer je praznovalo 80-letnico delovanja	61	Uspešne metode za zatiranje varoe in najnovejši pogledi na selekcijo	55
Rihar, Jože:		Vraničar - Novak, Anita:	
Pojasnilo k članku J. Šnajderja »Najnovejša dognanja, ki zagotavljajo učinkovito in varno uporabo oksalne kisline pri zatiranju varoe«	125	Veterinarski nasveti za marec	80
Rozman, Anton:		Weaver, Mary in Bill:	
Ob 210. obletnici izida prve tiskane slovenske čebelarske knjige izpod peresa Janeza Goličnika	160	Tudi oprasevanje je lahko donosen posel ...	94
Rupar, Franc:		Zdešar, Pavel:	
Strokovna ekskurzija v Welldingen..	299	O medenju v letu 2001	19
Skerbiš, Suzana:		Zidarič, Zoran:	
Veterinarski nasveti za april	114	V okviru ČZD Maribor je leta 2001 in 2002 potekal čebelarski tečaj za začetnike	276
Starč, Renato:		Zupančič, Mitja:	
Izkušnje z borečem na Primorskem	89	Ustanovitev sekcije ekoloških čebelarjev Slovenije	304
		Strokovno srečanje članov sekcije ekoloških čebelarjev pri kranjskogorskih čebelarjih	330

vzhodnih držav, Avstrije, Nemčije in Francije. Sejem so obiskali tudi čebelarji iz naše nekdanje skupne države. Dober poslovni nos je na sejem privabil tudi našega podjetnika g. Logarja mlajšega s soprogo. Vzhodne države so s tako velikim številom čebelarstev naravnost lačne moderne opreme, zato so veliko tržišče tudi za izdelovalce opreme. Pozorno sem opazoval dogajanje in ugotovil, da res vse stremi k napredku. Najbolj viden je napredek v Češki republiki, kjer z izjemnim tempom prenavljajo tako mesta kot vasi. Znova postajajo »slovanski židje«, to pa dokazujejo tisočera nova poslopja tovarn in tujih podjetij, nove ceste, urejena poslopja in lokali. V Pragi je bilo mesec dni po poplavih, ko je voda zalila številne palače ob reki, že vse na novo prepletkano. Kot da se ni nič zgodilo, so nam pokazali, do kam je segala voda. V prestolnici je opaziti tudi nove velikanske trgovine in nove cene. Osupljivo, toda resnično. Za razliko izpred samo treh let je cenejše kot pri nas samo še pivo. Češki čebelarji so zelo delavni in disciplinirani ter dobro organizirani. Strokovno sodelovanje med nami se zadnjih deset let zelo krepi. Inženir V. Vesely in njegov naslednik D. Titera sta naju prijazno brezplačno nastanila v prostorih čebelarskega inštituta v Dolu pri Pragi in nama tudi sicer namenila veliko pozornosti. V pogovorih z njihovimi strokovnjaki so naju dobrohotno opozorili na rezultate meritev naših matic, ki so jih dobili kot genetski material za nadaljnjo vzrejo. Rezultati kažejo velike odlike, žal pa tudi precejšno nemirnost in rojnost. To sta posebej poudarila podpredsednik čeških čebelarjev g. Sobota ter čebelarški strokovnjak za vzrejo matic in prijatelj slovenskih čebelarjev g. Jaroslav Havlin. Njihove natančne računalniške meritve so nam lahko dobronamerno opozorilo na nujnost izboljšanja osnovne odbire in nadaljnje selekcije. Na kongresu sem poleg drugih opazil tri zelo znane čebelarske osebnosti. Med njimi je že omenjeni predsednik nemških čebelarjev, ki je bil častni gost kongresa. Drugi je naš stari znanec, predsednik čeških čebelarjev g. Josef Mandik, sicer tudi pomemben poslanec v češkem parlamentu. Z dobro ekipo je imel vse niti izvedbe kongresa trdno v svojih rokah. Popeljal nas je celo k ministru za kmetijstvo, predsedniku parlamenta ter zbornice. Med sejo smo si lahko ogledali izjemno bogato opremljeno glavno dvorano parlamenta ter za neprebojnim steklom skrbno varovane razstavljene dokumente težavne poti nastanka njihove države. Tolikšno pozornost, kot smo je bili udeleženci kongresa deležni v parlamentu, namenijo samo visokim mednarodnim delegacijam. Ob ogledu stavbe parlamenta, ki je uvrščena v seznam svetovne kulturne dediščine, smo takoj spoznali lik Masaryka. Ob tem

vodnik ni pozabil omeniti imena arhitekta Jožeta Plečnika. In res, Plečnikova Praga je v desetih letih znova dobila sijaj Pariza. Tretja osebnost je brez dvoma predsednik ruskih čebelarjev g. Arnold Butov. Njegovi pogledi prav nič ne spominjajo na funkcionarja te države izpred desetletij. Pokazal se je kot umirjen in zrel izobraženec, svetovljan ter izjemen poznavalec domačega in svetovnega čebelarstva. G. Butov je bil izvoljen za novega predsednika API-SLAVIJE. Ves čas kongresa sva ob vsaki priložnosti obveščala udeležence o kongresu APIMONDIE v Ljubljani in razdelila precej gradiva. Dr. Poklukar se je poleg tega pogovarjal z vsako delegacijo posebej. Zadnji dan je dr. Poklukar na plenarni seji v slovenščini nagovoril delegacije in več kot sto gostov. Povabil jih je na kongres v Ljubljano in Slovenijo. Ob tem jih je opozoril na pravočasno oddajo gradiv in prijavo za namestitve ter predstavil potek in osrednje dogajanje. Ves čas sva iskala natančne podatke o številu udeležencev kongresa iz omenjenih držav. Številke, ki so jih napovedovali, so daleč večje od naših pričakovanj. Vse kaže, da se bo kongresa v Ljubljani udeležilo več kot petsto rusko govorečih gostov iz dežel APISLAVIJE. Zato sva morala ta podatek takoj sporočiti domov, da bi vsa gradiva še pravočasno prevedli v ruščino. Predsednik madžarskih čebelarjev je še pred rezervacijo sporočil, da bodo organizirali enodnevni obisk kongresa z avtobusnimi prevozi. Kot pričakujejo, se ga bo organizirano udeležilo petsto njihovih čebelarjev, precejšnje število pa tudi v njihovi lastni režiji. Opozorili so naju, da veliko čebelarjev iz Češke, Madžarske, Poljske in tudi iz Slovaške načrtuje v dneh kongresa skleniti oddih na Jadranu in na poti v domovino obiskati kongresno razstavo. Številni so brez pretiravanja zatrjevali, da pričakujejo v deželi kranjske čebele in domovini Antona Janše najboljši kongres APIMONDIE doslej. Najbolj jih zanima razstava vrhunske opreme. Na koncu je dr. Poklukar kolikor je bilo mogoče spretno pri ruski delegaciji iskal možnost, da bi kongres v Ljubljani obiskal vplivni moskovski župan g. Rižkov. Slišati je namreč bilo, da tako kot nekateri naši vodilni precej »diši« na čebelarja. Prepričan sem, da je tudi vsakemu našemu čebelarju jasen neprecenljiv pomen te prireditve za prihodnje generacije čebelarjev v Sloveniji, še daleč večji pa je njen pomen za našo državo v celoti. Ne samo za prepoznavnost, ampak tudi zaradi številnih drugih koristi. Zato naj naš čebelarški kongres obišče še kakšen župan, predsednik ali kralj ..., čebelarke in čebelarji Slovenije ga bomo veseli, ponudili mu bomo pristno medico ali ga celo »namazali« z medom. Najina naloga je bila nadvse uspešno opravljena in zadovoljna sva se vrnila v domovino.

FRANC TRATNJEK,
član Pomurskega odbora
za napredek čebelarstva

TRETJE POMURSKO OCENJEVANJE MEDU

Pomurski odbor za napredek čebelarstva je 16. oktobra v prostorih Srednje kmetijske šole v Rakičanu pripravil že tretje ocenjevanje medu. Udeležilo se ga je 39 pomurskih čebelarjev s 73 vzorci medu. Največ je bilo akacijevga, temu pa so sledili kostanjev, cvetlični in gozdni med. Poleg teh so čebelarji v ocenjevanje prinesli še vzorce lipovega, mešanega in hojovega medu ter po en vzorec repičnega in ajdovega medu. Nekateri člani ocenjevalne komisije – sestavljali so jo g. Slavko Filipič, g. Vlado Balažic, g. Stan-

ko Čiček, g. Jakob Madjar, g. Franc Tratnjek in g. Jože Matavž kot predsednik – so imeli tako prvič priložnost okusiti ajdov med.

Vzorci so bili že pred ocenjevanjem laboratorijsko pregledani glede vsebnosti vode ter elektroprevodnosti. Po izmerjenih parametrih vsi sodijo v kategorijo vrhunskih medov.

Poglejmo, kako so bile ocenjene posamezne sorte medu:

Vrsta medu	Vzorec	Zlatih	Srebrnih	Bronastih	Priznanj	Povpr. ocena
ajdov med	1				1	5,84
akacijev med	30	8	18	4		9,34
cvetlični med	10		7	3		8,55
hojev med	2		2			8,54
gozdni med	8		4	4		8,11
lipov med	3		3			8,96
kostanjev med	12	1	8	3		8,48
kostanj-lipa	3	1	2			9,82
mešani	3		2	1		8,39
repični	1		1			8,76
Skupaj	73	10	47	15	1	8,84

Iz tiskovne konference: g. Franc Pižmobt, dr. Stamko Kapun, Jože Matavž, dr. vet. med.

Čebelar Štefan Šemen iz Lipe prejema čestitke za »svojega šampiona«

Iz tabele je razvidno, da je so bili med vsemi sortami najkakovostnejši akacijevi medovi. Zelo visoko so bili ocenjeni tudi mešani medovi, predvsem kombinacija lipe in kostanja, ki je dobila celo najvišjo povprečno oceno 9,82. Razveseljuje tudi pojav za to pokrajino nekoč značilnih medov, to je ajdovega in repičnega medu.

Zlate medalje za akacijev med so prijeli: Stanko Antolin, Slavko Filipič, Štefan Harkai, Štefan Klement, Franc Kovač, Zvonko Novak, Alojz Zver in Štefan Šemen. Jakob Madjar je prejel zlato medaljo za mešani med, Zlatko Sever pa za kostanjev med.

Naziv šampiona se je po dveh letih letos preselil z desnega na levi breg Mure. Najvišjo oceno 11,08 je prejel akacijev med čebelarja Štefana Šemena iz Lipe.

Čebelarji smo se na podelitvi priznanj in medalj zbrali 14. novembra 2002 v prostorih Srednje kmetijske šole v Rakičanu. Dijaki šole so nam pod vodstvom mentorice, prof. Marjance Ferko - Omahen pripravili zanimiv kulturni program. Sledila je podelitev priznanj in medalj, pri tem pa nam je pomagal g. Branko Ravnik, vodja sektorja za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. Za obisk in prijaznost se mu lepo zahvaljujemo. Vzorce medu smo čebelarji podarili v dobrodelne namene Rdečemu križu v Murski Soboti. Še pred podelitvijo smo pripravili tudi novinarsko konferenco ter predstavnik medijev seznanili z rezultati tretjega pomurskega ocenjevanja medu. Govorili smo tudi o ustanavljanju Zveze čebelarjskih društev Pomurja.

Čebelarje paše

PAVEL ZDEŠAR

O MEDENJU V LETU 2002

Slovenski čebelarji smo imeli že peto leto zapored zelo dobro letino. To se v prejšnjem stoletju ni zgodilo. Res da lanska letina ni bila tako obilna kot predlanska, vendar smo, če gledamo v celoti, lahko zelo zadovoljni.

Po primerjalni metodi izračun pokaže, da smo skupaj pridelali dva tisoč štiristo ton zelo kakovostnega medu. Precej manj, kot so naše možnosti, smo pridelali cvetnega prahu osmukanca in propolisa. Zadnji dve leti se opazno povečuje priprava medice ali vina iz medu, kuhanje žganja iz medu ter priprava medenih likerjev, to je raznovrstnih mešanic medu in žganja. Povečuje se prodaja čebeljih pridelkov na domu in tudi ponudba je vse pestrejša. Zaradi cikličnih letin posameznih vrst medu se pri čebelarjih, ki svoje pridelke prodajajo sami, povečujejo predvsem zaloge hojevega, smrekovega, kostanjevega in akacijevega medu. Lani je bila znova zelo uspešna sezona vzreje matic, rojev in družin za domačo oskrbo in izvoz.

Lanske zime čebele niso preveč dobro prezimile in tudi stopnja okuženosti z nasemo je bila nadpovprečna. Na posameznih območjih so imeli čebelarji precejšnje izgube zaradi varoze. Vegetacija se je začela ugodno in vse je kazalo na vnovične najboljše razmere za razvoj medenja. Čebelarje družine so se zelo ugodno razvijale. Nato se je pojavila huda velikonočna pozeba, ki je uničevala kar tri noči in tri jutra. Ze-

lo je prizadela nadaljnji razvoj medenja na panonskem obrobju ter v toplejših legah Štajerske, Dolenjske in Bele krajine. Največjo škodo je pozeba povzročila v sestojih akacije, smreke in javorja. Akacija je pozebla od 20- do 60-odstotno, najbolj v zgodnej-

ših zatišnih in nižjih legah Prekmurja, Slovenskih gor, Obsotelja in Bele krajine. Zelo prizadeti so bili tudi smrekovi sestoji, saj je pozeba zavrila razvoj velikega in malega kaparja ter več vrst ušic, zlasti v toplejših in prisojnih legah ter do višine 600 metrov nad morjem. Pozeba je javor prizadela precej bolj, kot smo presodili in objavili sprva. Vsekakor se zavedamo, da bomo morali v prihodnje podrobneje in kar se da natančno preučiti vse pojave, ki vplivajo na medenje javorja v Sloveniji.

Cvetlična travniška paša je bila izdatna samo na območjih z manj intenzivnim kmetijstvom. Ob obali je akacija začela cveteti 3. maja, takoj nato pa tudi v toplejših legah Goriških brd ter spodnjega dela Vipavske doline. Zelo dobro je medilo zlasti v osrednjem delu Vipavske doline in celotnih Brdih. Poznejše in višje lege so medile precej slabše. Kljub dobrim obetom je akacija na Primorskem najslabše medila v najpoznejših legah. Sočasno je začel veliki kapar v nižjih legah Zasavja, Štajerske in Dolenjske izločati mako na smreki. Na paši oljne ogrščice je bil donos rekorden – povsod v Prekmurju je bil 10. maja več kot tri kilograme. Pravo seme, manj umetnih gnojil in sreča z vremenom so bili tisti dejavniki, ki so pripomogli k temu, da so bila medišča zvrhana polna. Upamo, da bodo prihodnje pomlad polja rumena tudi na preostalih območjih, na katerih je bilo v preteklosti obilo te, za čebelarje družine najboljše razvojne paše. V Prekmurju, Slovenskih gorah, Obsotelju in Beli krajini, še posebej pa na Goriškem, je odlično medila akacija. Cvetovi, ki so ostali na ozebljih rastiščih, so za razliko od minulih let, ko jih je prav tako prizadela pozeba, izločali kar precej medicine. Zato je bilo medenje odlično tudi na območjih, na katerih je akacija pozebla, če smo upoštevali manjšo dovoljeno obremenitev pasišča. Žal je zaradi opozoril in bojazni ter slabih izkušenj ob prejšnjih pozebah precej najboljših pasišč akacije ostalo brez čebeljih družin. V Beli krajini, kjer je bila stopnja pozebe v več krajih enako huda kot v nižini Prekmurja, je bil povprečen donos 15., 16. in 17. maja 12,70 kg. Donos družin so merili v maloprostorninskih 10-satnih AŽ panjih. Večje družine so prinašale še precej več in ob koncu paše so bila medišča v vseh panjih polna. Nekaj podobnega velja tudi za vsa boljša pasišča v vzhodnem in južnem delu države.

Ob naši redni kontroli smo sredi maja odkrili, da je prizadet tudi razvoj proizvajalcev mane na javorju. Takoj smo spremenili našo prvotno napoved in sporočali, da na Kočevskem, v dolini Kolpe, na Dolenjskem ter predvsem na Notranjskem, Idrijsko-Cerkljanskem in v višjih legah Primorske ne bo dobre ja-

vorjeve paše. Vse bolje je kazalo za medenje smreke, celo precej bolje, kot so pokazale predhodne meritve. Najboljši donos je obetal razvoj sivo progaste sifonaste ušice, v hladnejših, višjih in osojnih legah pa tudi razvoj malega kaparja. Prvič po štirih letih je bil ugoden tudi razvoj rdečerjave smrekove ušice. Naše celostne meritve so najboljše možnosti za medenje kazale v severni polovici države, kot smo poročali od 12. maja naprej. Smreka je začela izdatneje mediti 17. maja, po 5. juniju pa je medila vse globlje in višje v alpske lege. Vrhunec medenja je bil od 12. do 25. junija, tako da je gorenjskim, savinjskim, velenjskim, slovenjegraškim in koroškim čebelarjem ter čebelarjem na Kozjaku in v severnem delu Pohorja »padla sekira v med«. Tokrat so se ob točenju pošteno preznajili. Tudi na Idrijskem, Cerkljanskem, v Trnovskem gozdu in na rastiščih v zgornjem Posočju je smreka zelo dobro medila. Pojavljala se je tudi splošna mana. Čebele so odlično nabirale medicino na malinah in gorskih rožah. Na vzhodnem robu ob vznožju Krma je vztrajno medila jelka. Odlično je obetala tudi na območju Jelovice, Davče, Trnovskega gozda, Savinjske doline, Koroške, severne lege Pohorja in na Kobanskem, še posebej na osojnih rastiščih. Povsod pa mednje ni bilo najboljše. V okolici Dolenjskih Toplic je jelka zgodaj zamedila, vendar je po nekaj kilogramih donosa medenje prenehalo. Slabi so bili obeti v vseh nižjih, najtoplejših in prisojnih smrekovih rastiščih.

Čebelarška pašna sezona mineva hitro in že je začela mediti lipa. Napoved je bila zelo dobra. Donos je bil povsod obilen. Posebej v celotnem Posočju, v širši okolici Kočevja, Ribnice, Brežic, Lesc, v Beli krajini, v Haložah, Zasavju ... Lipa je nekaj dni izločala tako obilno, da medenja kostanja skoraj ni bilo opaziti. Veliko vzorcev medu ima tokrat izrazitejšo aromo po lipi, hkrati pa greni po kostanju.

Na Primorskem se je ta čas v številnih kolonijah lepo razvil mali medeči škvržat. Čebele so nabrale precej več škvržatovca kot prejšnji dve preveč sušni sezoni. Na Notranjskem se slabši obet v sestojih jelke kljub ugodnemu vremenu nikakor ni izboljšal. Na teh območjih marsikateri čebelar ni pridelal več kot 10 kg medu na pridobitno družino. Nasprotno pa je elektronska postaja, nameščena na lokaciji Baza 20 – Podstenice, po prejšnji izjemni letini lani znova sporočila nekaj zelo visokih donosov. 23. junija je družina na elektronski tehnik prinesla kar 6,39 kg. Da na območjih z obilno smrekovo in manino pašo ne bi zmanjkalo posod, je poskrbela narava. Zelo moker drugi del julija in avgust z vmesnimi močnimi nalivi sta preprečila že lepo začeto medenje jelke. Šte-

vilni so tako čebele znova zaman vozili na hojevo pašo.

Kljub precejšnjim razlikam v donosih in pridelani količini medu smo z letino 2002 lahko zelo zadovoljni. Kar pet let zapored smo v Sloveniji pridelali več medu, kot je letna poraba. To je za naše razmere velikanski dosežek. S tem so si številni čebelarji zaceli rane iz prejšnjih, manj uspešnih let. Z izkupičkom so posodobili svoje čebelarstvo in napredovali, s preostankom pa so potolažili tudi svojo družino. Ta dosežek je tudi pravo darilo pred kongresom Apimondie. Daje nam voljo in veliko energije, da vsak čebelar po svojih zmožnostih prispeva k čim boljši organizacijski in vsebinski izvedbi te prireditve. To od nas pričakuje tako domača javnost kot čebelarji po vsem svetu in strokovni krogi. Zdaj so k temu prispevale tudi dobre letine. Potrudimo se, da bo od Can-

karjevega doma, centra na Lukovici in regijskih centrov do vsakega najmanjšega čebelnjaka, v slehernem kotu naše domovine vsak lahko opazil, da na južni strani Alp in Karavank vse do Tržaškega zaliva že od davnin v skladnem sožitju s kranjsko čebelo živi majhen narod, ki ustvarja svojo lepo notranjo in zunanjo podobo.

Skoraj ni mogoče verjeti, da bo letošnje medenje, torej že šestič zapored, obilno. Mogoče pa je, saj so kazalci jesenskih meritev več kot dobri. Povečuje se tudi motiv čebelarjev za izrabo čebeljih paš. Številni smo se v minulih letih veliko učili in tudi naučili. Zato se ni bati, da gostje na kongresu ob precej presežnikih ne bi mogli poskušati in domov odnesti vrhunskega pridelka slovenskih čebelarjev z letnikom 2003. Srečno in naj med!

Vabila

VABILO NA 2. SREČANJE PREGLEDNIKOV MEDU

Preglednike za med, ki delujejo v programu kontrolirane pridelave slovenskega medu, vabimo na 2. srečanje preglednikov za med. To bo **v petek, 31. januarja 2003, ob 13. uri** v prostorih Čebelarkega centra Slovenije na Brdu pri Lukovici 8.

Na srečanju bomo obravnavali naslednje teme:

- Pregled dozdajšnjega dela preglednikov za med,
- Dobra čebelarska praksa in vloga preglednika za med,
- Odprava pomanjkljivosti v programu kontrolirane pridelave slovenskega medu,
- HACCP in delo preglednika za med.

Prosimo vas, da nam vaše pisne predloge glede predlaganih tem pošljete na naš naslov do 15. januarja 2003. Če se srečanja ne boste mogli udeležiti, vas prosimo, da se ga udeleži predstavnik vašega društva.

ČZS – komisija za KBZ

PREDSTAVNIK SLOVENSKEH ČEBELARJEV PREJEL PRIZNANJE DRŽAVNEGA SVETA

Na pobudo Sveta društvenih organizacij Slovenije je Čebelarska zveza Slovenije kot osrednja čebelarska društvena organizacija predlagala g. Milana Megliča za prejemnika posebnega priznanja društvenemu delavcu v letu 2002.

Posebno priznanje mu je ob dnevu prostovoljcev, 22. novembra 2002 podelil predsednik Državnega sveta RS g. Tone Hrovat.

G. Milanu Megliču čestitamo za priznanje in se mu se zahvaljujemo za njegov prispevek k razvoju slovenskega čebelarstva.

Čebelarska zveza Slovenije

MITJA ZUPANČIČ
univ. dipl. inž. zoot.
Specialist za ekološko
kmetovanje pri KGZS –
Zavod Celje

SEKCIJA EKOLOŠKIH ČEBELARJEV SLOVENIJE NADALJUJE IZVAJANJE ZAČRTANIH NALOG

**Izvedba delavnice z naslovom »O uporabi oksalne
kisline v čebelarstvu pri zmanjševanju populacije
varoe na Dolenjskem«**

Člani sekcije ekoloških čebelarjev smo na svojem srečanju v Kranjski Gori sklenili nadaljevati začete dejavnosti in izpopolniti naše znanje na področju uporabe alternativnih sredstev v ekološkem čebelarstvu. Zato smo se ob najprimernejšem času za zatiranje varoe v čebeljih družinah sešli pri čebelarju Antonu Koželju na Dolenjskem in si v obliki delavnice ogledali in spoznali najnovejše postopke pri uporabi oksalne kisline. V goste smo povabili g. Ivana Jurkoviča, ki je doslej vložil zelo veliko truda in znanja v razvoj čim preprostejše in čim učinkovitejše metode dodajanja oksalne kisline v čebelje družine. Poleg g. Jurkoviča smo bili zelo veseli tudi g. Boruta Preinfalka, saj je s svojim bogatim znanjem in izkušnjami obogatil strokovno raven naše delavnice. Tako so se številni čebelarji, ki so se kljub slabemu vremenu zbrali pri čebelnjaku g. Koželja, seznanili z najrazličnejšimi strokovnimi informacijami, poleg tega pa so v živahni diskusiji lahko izmenjali tudi dobre in slabe izkušnje pri uporabi omenjenih sredstev.

Tako smo čez dan spoznali postopke sublimacije oksalne kisline, in to tako s termosublimatorjem kot z napravo na podlagi električnega grelnika, ki je še v

fazi razvoja. Seveda smo govorili tudi o drugih postopkih dodajanja oksalne kisline. Ti se tako v tujini kot tudi pri nas zelo hitro spreminjajo, vse to pa nakazuje, kako hitro se stroka prilagaja in išče najprimernejše rešitve za uporabo alternativnih sredstev v čebelarstvu.

Po izvedbi zanimive delavnice smo se zbrali v bližnjem gostišču in na kratko pregledali dejavnosti, ki smo si ji zastavili za naprej. Tako nameravamo januarja izvesti dve predavanji, saj želimo čebelarje seznaniti s teoretičnim znanjem o alternativnih sredstvih za zatiranje varoe in trženjem čebeljih pridelkov.

Strokovne delavnice, izobraževanje in raziskave na področju uporabe alternativnih sredstev v čebelarstvu so zelo pomembne, saj bomo po eni strani le na ta način lahko usvojili postopke uporabe, po drugi pa številne dvomljivce prepričali o koristnosti uporabe alternativnih sredstev in s tem povečali njihovo uporabo v čebelarstvih.

Na koncu se želim zahvaliti g. Antonu Koželju, ker nam je omogočil ogled praktičnih postopkov uporabe oksalne kisline v svojem čebelarstvu, ter g. Ivanu Jurkoviču in g. Borutu Preinfalku za izčrpen prikaz uporabe alternativnih sredstev.

*Pogled na
udeležence srečanja
pri čebelarju
g. Antonu Koželju.*

JANEZ MIHELČ

ČEBELARSKE NOVICE IZ GORENJSKE

Srečanje z vedno bolj dejavnimi gorenjskimi čebelarji na Breznici

Pred letom dni ne bi verjel, da se bo uresničilo vse, kar so si ustanovitelji Čebelarke zveze Zgornje Gorenjske zadali v svojem delovnem programu za predkongresno leto 2002, če bi zanj vedel. A presenetili so nas z dejstvi, ko smo se na njihovo pobudo, zlasti zaradi boljšega sodelovanja v prihodnje, predstavniki regijskih čebelarskih zvez in ČZS srečali z njimi na Breznici pri čebelnjaku Antona Janše. Presenečeno smo lahko ugotovili, da je večina del pri obnovi čebelnjaka Antona Janše že opravljena. Urejen je dostop, odkupljeno je zemljišče, na katerem stoji čebelnjak, in tudi v celoti ograjeno z nizko leseno ograjo, popolnoma je obnovljeno leseno poslopje za čebelnjakom, ki je pomembna pridobitev za gorenjske čebelarje in njihovo čebelarsko organizacijo. Kot načrtujejo, bodo čebelnjak slovesno odprli maja 2003. Do takrat bodo strokovnjaki spomeniškega varstva iz Kranja obnovili kranjiče in panjske končnice, sami pa se bodo lotili obnove notranjosti čebelnjaka. Gorenjski čebelarji se ob takšnih dosežkih res ne bodo imeli česa sramovati pred udeleženci kongresa Apimondie 2003, saj bodo lahko s ponosom pokazali neprecenljivo čebelarsko dediščino naših prednikov čebelarjev.

Poleg domačinov ter predstavnikov regijskih zvez iz Murske Sobote, Savinjske doline, Dolenjske in Bele krajine so se srečanja 22. oktobra 2002 udeležili tudi podpredsednik ČZS g. Avgust Gril, tajnik ČZS g.

Anton Tomec, župan občine Žirovnica g. Pfajfar, g. Pavle Zdešar, dr. Janez Poklukar, dr. Aleš Gregorc, urednik Janez Mihelič, predstavniki čebelarskih društev iz Kranja in okolice ter starosta gorenjskih čebelarjev Ciril Jalen in predstavnik čebelarskih mojstrov Francišek Medja.

Vse navzoče je pozdravil predsednik Čebelarke zveze za Zgornjo Gorenjsko g. Boštjan Noč ter na kratko opisal delo, ki so ga opravili pri obnovi čebelnjaka. Ob tej priložnosti se je zahvalil številnim čebelarjem, predvsem pa občini Žirovnica oziroma njenemu županu g. Pfajfarju za izjemno razumevanje in finančno pomoč, ki so jo namenili temu projektu, tako da je obnova skoraj končana. Vse navzoče je pozdravil tudi župan g. Pfajfar in izrazil svoje zadovoljstvo nad srečanjem predstavnikov čebelarjev iz drugih regij. Potem se je zahvalil domačim čebelarjem, še posebej pa predsedniku g. Boštjanu Noču, ki je s svojo izjemno dejavnostjo in prizadevnostjo odločilno pripomogel, da je občina Žirovnica odobrila projekt obnove čebelnjaka Antona Janše in zagotovila večino finančnih sredstev. Za izvedbo projekta je bilo treba zagotoviti kar zajeten znesek. Del tega v višini 1,5 milijona SIT je prispevala tudi ČZS, nekaj je prispevalo Ministrstvo za kulturo, del denarja za ta namen pa so dobili tudi s prodajo Janševih značke. V kratkem nagovoru je nato podpredsednik ČZS g. Avgust Gril čestital vodstvu Čebelarke zveze Zgornje Go-

Obnovljen čebelnjak Antona Janše in okolice.

Foto: B. Noč

Udeleženci srečanja v obnovljenem objektu ob čebelnjaku.

Foto: J. Mihelič

renjske in posebej predsedniku Boštjanu Noču za opravljeno delo. Poleg obnove čebelnjaka je namreč Čebelarstva zveza Zgornje Gorenjske v zadnjem letu postavila lepo oblikovano domačo spletno stran, izdali so dve brezplačni številki glasila Kranjska čebela, za člane društev Čebelarstva zveze Zgornje Gorenjske so organizirali srečanje v Cerkljah, rezervirali so tudi že stojnico na kongresu Apimondia 2003, za svoje člane so priskrbeli zdravila in tudi drugače jim pomagajo pri nakupu cenejšega repromateriala za čebelarjenje.

Na koncu so nas naši gostitelji povabili še v picerijo Morena v Žirovnici in nas pogostili, kot so dejali, da ne bi bili »gorenjci«. Seveda smo ta čas izrabili tudi za izmenjavo izkušenj in dogovor za prihodnje

sodelovanje. V imenu vseh udeležencev srečanja se zahvaljujem gorenjskim čebelarjem, predvsem pa vodstvu Čebelarstva zveze Zgornje Gorenjske, za tople sprejem in dobro voljo za sodelovanje ter jim čestitam za njihove izjemne uspehe. Čestitke veljajo tudi županu občine Žirovnica g. Pfajfarju za njegovo domala neverjetno podporo gorenjskim čebelarjem.

Ob koncu našega srečanja nas je prevevala misel, da bo slovenska čebelarstva organizacija postala močnejša le ob dobrem delu in tovariškem sodelovanju med čebelarskimi organizacijami na vseh ravneh, zaradi tega pa bo tudi uspešnejša pri reševanju nalog in problemov slovenskega čebelarstva. Slovenski čebelarji v kongresnem letu 2003 potrebujemo predvsem to.

mag. FRANC JAVORNIK

ČEBELARJI ČD GROSUPLJE OBISKALI MARIBOR IN KOROŠKO

Čebelarstvo Grosuplje že tradicionalno vsako leto organizira poučni izlet za svoje člane in člane njihovih družin. Letos smo se odločili obiskati mariborske in koroške čebelarje. Tako smo se v soboto, 14. septembra 2002, ob sedmih zjutraj zbrali na avtobusni postaji v Grosupljem. Bilo nas je za dva avtobusa. Poleg družinskih članov čebelarjev smo na izlet povabili tudi Ljudske pevce iz Velike Račne, saj s svojimi pevskimi, folklornimi in glasbenimi nastopi pogosto popestrijo naše čebelarske prireditve.

Po obveznem postanku na Trojanah smo nadaljevali pot v Maribor. Tam nas je v dvorcu Betnava, v ka-

terem imajo svoj center mariborski čebelarji, sprejel predsednik Medobčinske zveze čebelarjev Maribor in podpredsednik Zveze čebelarjev Slovenije Vlado Pušnik, ki ima velike zasluge tudi za dograditev in odprtje Čebelarskega centra Slovenije na Brdu pri Lukovici. Po kratkem pozdravu in izrečni dobrodošli nam je gospod Pušnik zgoščeno prikazal delovanje ČZ Maribor in vanjo vključenih čebelarskih društev. Potem nas je povabil na ogled njihove trgovine, polnilnice, stalne razstave o čebelarstvu, kleti in seveda dvorca Betnava in njegove okolice.

Najprej smo si ogledali trgovino, ki je nameščena v lično izdelani leseni stavbi poleg dvorca. Polna je najrazličnejših čebelarskih potrebščin, čebeljih pridelkov in spominkov. Veliko udeležencev izleta je v njej našlo tudi nekaj zase. Potem smo si ogledali polnilnico za med, v kateri lahko vsak čebelar, član mariborske zveze, svoj med pretoči v primerno embalažo za nadaljnjo prodajo in tako zadosti vsem predpisom o prometu in prodaji medu.

Na lepo urejeni stalni razstavi o čebelarstvu smo si lahko ogledali od starih panjev do zdravil za zdravljenje čebeljih bolezni in plastičnih satnic, poleg tega pa smo lahko prebrali tudi celo vrsto najrazličnejših pregovorov in domslil v zvezi s čebelami.

Klet, ki smo si jo ogledali, je urejana za poskušnje medice in vin oziroma za prirejanje podobnih prireditev. V posebni niši v kotu kleti je lesen kip sv. Ambroža, zaščitnika čebelarjev.

Po ogledih in nakupih je naš predsednik Janez Žnidaršič kot po navadi poskrbel za zelo raznovrstno in obilno jedačo in pijačo, tako da smo vsi dodobra potešili našo lakoto in žejo.

Potem smo se odpravili po dolini reke Drave proti Koroški. Na tej poti nas je g. Pušnik spremljal do čebelnjaka enega večjih čebelarjev na tem območju, g. Zidariča. Čebelnjak stoji na desnem bregu Drave, nekoliko nad reko. Na jugu stojišča se dviga severno pobočje Pohorja s prostranimi gozdovi in obilno čebeljo pašo. Gospod Zidarič nas je prijazno sprejel ter nam razkazal in pojasnil svoj način čebelarjenja. Vse to je bilo za naše čebelarje zelo zanimivo. Čebelari namreč v Kirarjevih panjih, ki so na Štajerskem zelo priljubljeni, v naših krajih pa skoraj neznani.

Potem smo se prek Dravograda, Raven in Prevalj odpeljali v Šentanel, lepo hribovsko vasico na robu Slovenije, tik ob meji z Avstrijo. V tamkajšnjem kmečkem turizmu pri Marinu so nam postregli z značilnimi koroškimi jedmi. Po obilnem kosilu nas je pozdravil predstavnik ČD Prevalje ter na kratko prikazal način čebelarjenja in pašne razmere na njihovem območju.

Ker je čas kar prehitro mineval, smo se morali, čeprav neradi, odpraviti nazaj na Dolenjsko.

V prijetnem pogovoru z gostitelji.

Med potjo proti domu smo se ustavili še ob Ivarčkem jezeru in na Prežihovini, domačiji pisatelja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca.

V zgodnjih večernih urah smo razigrani in zadovoljni prispeli v Grosuplje.

Vabilo

OBVESTILO VODSTVOM IN ČLANOM ČEBELARSKIH DRUŠTEV NA GORENJSKEM

Čebelarstva zveza Slovenije in Medobčinska zveza čebelarskih društev Kranj pripravljata v **petek, 17. januarja 2003, ob 16. uri** v veliki dvorani Mestne občine Kranj, Slovenski trg 1, **REGIONALNO POSVETOVANJE ZA CELOTNO GORENJSKO.**

DNEVNI RED:

- *Uvodni nagovor in predstavitev programa* – **dr. Jože Šnajder**, delegat gorenjske regije.
- *Priprave na svetovni čebelarski kongres APIMONDIA ter sodelovanje čebelarskih društev in njihovih članov pri izvedbi kongresa* – **inž. Franc Šivic**, predsednik organizacijskega odbora.
- *Priprave na izobraževanje ter pridobivanje poklicne kvalifikacije čebelar/čebelarka* – **Anton Tomec**, tajnik ČZS.
- *Ustanavljanje regijskih čebelarskih zvez, pomen regijskega povezovanja in dozdajšnje izkušnje* – **Avzug Gril**, podpredsednik ČZS.

KAREL ŽERJAV – 90 letnik

Čebelarstvo društvo Dobrna s ponosom zaznamuje 90-letnico svojega predsednika, gospoda Karla Žerjava. Ob rojstvu, 24. oktobra 1912 v Šentjanžu – zdajšnji Vinski Gori, mu je bila v zibelko položena tudi ljubezen do narave. Ta se je najprej, že pri osmih letih izražala v njegovem velikem zanimanju za življenje čebel, saj si je že takrat s prihranki kupil prva panja. Število panjev, oskrboval jih je tudi do 120, in njegova vdanost čebelarstvu sta se z leti povečevala, ob tem pa so se nabirale tudi izkušnje. Rad jih je posredoval tudi drugim in skrbel za podmladek. Zato je razumljivo, da je postal dosmrtni predsednik društva.

Kljub visoki starosti ob pomoči žene Albine še vedno oskrbuje več kot 30 panjev, prav čebelar in njihovim pridelkom pa pripisuje za sluge za svojo telesno in duševno vitalnost. Radi smo v njegovi družbi, saj je zanimiv in prijeten sogovornik. Člani Čebelarskega društva Dobrna g. Karlu iskreno čestitamo ob visokem življenjskem jubileju, želimo mu zdravlja in še vrsto let obilo sprostitev ob čebelnjaku.

Čebelarstvo društvo Dobrna

Čebelarski krožki

Mentorja:
IVO TERŽAN,
TRAJČE NIKOLOSKI

IZ ŽIVLJENJA IN DELA ČEBELARSKEGA KROŽKA VRTNARSKE ŠOLE CELJE

Tako v kmetijstvu kot tudi v vseh naravnih ekosistemih je navzočnost čebel izjemno pomembna, saj je večina rastlinskega sveta v fazi razmnoževanja odvisna od aktivnega opraševalca, to pa je v razmeroma skrajnih razmerah, kot so pri nas zgodnje spomladanski dnevi, predvsem čebela.

Poleg osrednjega poslanstva v ekosistemih, opra-

ševanja in s tem zagotavljanja obstoja rastlinskih vrst ponuja oskrba čebeljih družin veliko zadovoljstvo in sprostitev tudi človeku, ki se »s srcem« odloči za čebelarjenje.

Na sliki 1 je prenovljen šolski čebelnjak neposredno pred otvoritvijo. Zelo smo bili veseli, ker je šolski čebelnjak ob navzočnosti številnih znanih čebelarjev odprl predsednik Čebelarske zveze Slovenije gospod Alojz Peterle. Pri izbiri kraja za postavitev čebelnjaka so na naši šoli že prejšnji mentorji poskrbeli in izbrali najboljši del šolskega parka, pri tem pa so upoštevali, da čebele letijo povprečno 4 km daleč od svojega doma, tako da so dobro ocenili tudi pašne razmere v okolici.

Ob šoli je čebelnjak, v katerem oskrbujemo osem čebeljih družin, nastanjenih v AŽ panjih. V zadnjem letu se vedno več dijakov navdušuje za čebelarstvo. Večina išče pri čebelarskem krožku razvedrilo in sprostitev. Tudi v tem šolskem letu bodo skušali v čebelarski krožek pridobiti čim več novih članov in jih

Dijaki pri žičenju satnikov.

seznaniti s pomembnostjo vzreje čebeljih družin ter s čebelarstvom na sploh. Ta dejavnost pa v zadnjih letih, žal, vse bolj peša.

Zato bomo zelo veseli, če se nam bo pri vsakdanjih opravilih v šolskem čebelnjaku pridružilo čim večje število dijakov (čista okolica, delo s satnicami, točenje medu, kuhanje voska, higiena, zdravstveno stanje čebel itd.). V petek, 29. novembra 2002, smo se udeležili dneva zdrave šole in priredili delavnico, v okviru katere smo preostalim učencem pokazali risanje panjskih končnic, zažičevanje satnikov, vtiranje satnic z električnim tokom ipd.

Člani krožka vsak mesec brezplačno prejemaajo Slovenskega čebelarja, ki jim razširja obzorja in približuje spoznanja o čebelarstvu.

Vsako leto nas obiščejo številne skupine učencev osnovnih šol in z veseljem jim pojasnimo, kako poteka življenje čebel in kako jih oskrbujemo. Tako bomo nadaljevali tudi v prihodnje, saj želimo, da se mladi čim bolj seznanijo s čebelarjenjem.

Iz vsega povedanega lahko hitro sklenemo, da je čebelarjenje in s tem navzočnost čebel v naravnih ekosistemih izjemno pomembno tako neposredno za človeka, ki se ukvarja s to dejavnostjo, kot tudi posredno, saj dobro oprrašene rastline zagotavljajo nemoteno delovanje nekaterih prehranskih verig v naravi in s tem stabilnejše ekosisteme.

Seveda pa čebelarjenje, kot vse druge panoge kmetijstva, zahteva določena znanja, zato temu v našem krožku namenimo posebno pozornost. Ta znanja mora usvojiti tako bodoči kot že izkušen čebelar in jih tudi vedno znova obnavljati, saj sodobno čebelarjenje zaznamujejo nekoliko drugačni postopki, za katere so potrebni praktične izkušnje in tudi veliko znanja.

Zelo pomemben člen čebelarjenja je življenje čebel, saj brez dobrega poznavanja tega področja ne moremo doseči zadovoljivih rezultatov.

V našem čebelarskem krožku si bomo prizadevali čim bolj spremljati vse novosti in sproti slediti spremembam v tej dejavnosti.

Članom ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE ponujamo:

cena v SIT z DDV

LITERATURA

Med in zdravje – Kapš	8.200
Varoza čebel – Rihar	3.300
Mana iglavcev, napoved med. – Rihar	3.200
Čebela se predstavi	1.500
Od čebelnjaka do medenjaka – Angerer	900
Priročnik za začetnike	300
Igra – Odkrivanje čebelarstva	500
Od čebele do medu	4.000

VIDEOKASETE

Čebelarstvo	3.000
Zreja matic	2.500
Odprtje Čebelarskega centra Slovenije	2.500

cena v SIT z DDV

NALEPKE, LETAKI

Samolepilna nalepka za kozarec	6
Plakat – Življenjski cikel čebelje družine	700
Plakat KBZ (blagovna znamka)	600
Plakat – Kranjska čebela – njena dežela	300
Razglednica s čebelarskim motivom	200

ODLIČJA, DIPLOME

Odličje A. Janše – komplet	3.600
Razne diplome	100

SLOVENSKI ČEBELAR

Izvod SČ člani	800
Izvod SČ nečlani	850
Čebelarski priročnik	2.000
Letna naročnina SČ nečlani	9.000

Naročila sprejemamo na telefon: 01/ 729 61 00

BERNARD MARKOVŠEK

V mesecu, ko čebele obletavajo še zadnje cvetove in se pripravljajo na zimski počitek, se je v 71. letu starosti od nas poslovil Bernard Markovšek z Vira. Po hudi bolezni, ki ga je peštila že dalj časa, smo se septembra 2002 za vedno poslovili od njega.

Bernard je bil marljiv čebelar, tako v čebelnjaku kot tudi v društvu, saj je bil dolga leta član upravnega odbora. Daljnjega leta 1950 sta z bratom Antonom začela čebelariti z majhnim številom panjev, pozneje pa si je sam sezidal vzoren čebelnjak v Črnem Grabnu, kjer se je tudi najbolje počutil. Zavedal se je pomena čebelarstva organizacije, zato je bil njen član od leta 1968. Za zvestobo in vestno delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Prijatelji in čebelarji ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Lukovica

MARJAN VIŠNARJU V SPOMIN

Že leto je minilo in pokrajino bo spet pobelil sneg. Kljub temu spomin ostaja.

Decembra lani nas je za vedno zapustil Marjan Višnar. Njegovo življenje je zapolnjeval lesorez, umetnost, ki so jo Višnarjevi gojili več kot 70 let. Ob pripravah za praznovanje in razstavo ob jubileju so Marjanu posle moči na pragu hiše, v kateri se srečujemo čebelarji. Vedno točnemu in več kot 50 let zvestemu čebelarju, je odpovedalo srce. Ob pesmi »Oj Triglav moj dom« smo se od njega poslovili jeseniški čebelarji in prijatelji Višnarjevih.

Slava mu!

MILAN BERGOČ

Sredi julija 2002 smo se poslovili od društvenega kolega – čebelarja Marjana Bergoča. Njegova življenjska pot je bila izjemno pestra. Že to, da je bil rojen leta 1921, nam pove, da je svoja najlepša mladostna leta preživel med vojno. Bojeval se je v enotah narodnoosvobodilne vojske. Po vojni je bil železničar, leta 1949 pa je postal kmetičar na železniški postaji Volčja Draga. Tam je živel tudi znani čebelar Ivan Krajnc, ki ga je navdušil za čebelarstvo in je bil njegov mentor. Leta 1955 se je navezal na čebele in čebelarjenje je postalo njegov najljubši hobi. Čebelaril je s 45 čebeljimi družinami. Kot železničar je čebele prevažal na pašo z vlakom. Pozneje si je izdelal prikolico za prevoz čebel. Vključil se je v ČD Šempeter, saj se je zavedal, da je napredek le v organiziranem čebelarstvu. Bil je aktiven član društva, več let je bil tudi član upravnega odbora. Za svoje delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Za svoje ljubljene je skrbel vse do svojega konca, pri tem pa so mu pomagali tudi člani društva. Domače čebelarstvo ho prevzel sin, kot je bila njegova želja. Tako bodo čebele pri Bergočevih še naprej imele svoj dom. V društvu se ga bomo s hvaležnostjo spominjali kot dobrega sotočarja. Sinu pa želimo, da bi uspelo posnemati očeta in da bi bilo čebelarjenje tudi njemu v veselje.

ČD Šempeter pri Gorici

SREČO ARČON

Oktober lani je preminil čebelar Srečo Arčon. Živel je v Lukežičih pri Renčah. Čebelarjenje je bilo pri njihovi hiši tradicija, zato je Srečo že kot mladenič pomagal očetu Albertu pri vseh čebelarstvih opravilih. Ko je bil star 18 let, mu je umrl oče in odločil se je prevzeti čebelarstvo. Čebelaril je uspešno in število družin povečal na šestdeset. Že po naravi je bil skromen in skrben, zato je čebelarstvo namenjal veliko pozornosti. Zadnjih osem let je moral zaradi zdravstvenih težav trikrat na teden na dializo v bolnišnico v Šempeteru. Kot so mu pomagale življenjske moči tako se je zmanjševalo tudi število njegovih čebeljih družin. Septembra je oddal zadnje tri družine, kot bi bil čutil, da mora poskrbeti zanje. V ČD Šempeter je bil aktiven, saj je bil tudi dolgoletni član društvenega upravnega odbora.

ČD Šempeter pri Gorici

IVAN BIDER

Spomladi leta 2002 je neizprosna smrt iz naše sredine iztrgala čebelarja, prijatelja in starost ČD Kokarje Ivana Bidra.

Rodil se je leta 1919 v Pustem Polju v občini Nazarje. Čebelariti je začel leta 1946 in si v neposredni bližini svojega doma zgradil čebelnjak. Bil je dober čebelar, pravi strokovnjak na tem področju, vedno pripravljen pomagati drugim. Kljub visoki starosti 83 let je še vedno čebelaril s sedmimi čebeljimi družinami.

Že v prvih letih svojega čebelarjenja si je skupaj s somišljeniki, žal tudi že vsem pokojnimi, prizadeval za hitrejši napredek čebelarstva. Spoznal je pomen organiziranega čebelarstva v spodnjem delu Zadrecke doline, zato je bil med pobudniki za ustanovitev čebelarstva družine leta 1955. S svojim znanjem in zagnanostjo je Ivan polnih 38 let deloval v organu ČD Kokarje. Kar 15 let je bil njen predsednik, nato štiri leta blagajnik in 11 let član UO. Kar 8 let je bil tudi predsednik društvene komisije za čebelje bolezni, s svojim znanjem pa je rad pomagal čebelarjem pri zatiranju različnih čebeljih bolezni.

Za svoje delo v ČD Kokarje je Ivan prejel odličje Antona Janše III. stopnje, leta 2001 pa je na podlagi sklepa občnega zbora postal tudi častni član ČD Kokarje.

Čebelarji ČD Kokarje se Ivanu iskreno zahvaljujemo za njegovo pomembno delo na področju čebelarstva. Ob poslednjem slovesu na pokopališču Šmartno ob Dreti smo se čebelarji od njega poslovili z obljubo, da si bomo prizadevali nadaljevati njegovo delo.

ČD Kokarje

STANKO MAVER

Lep jesenski dan je bil, ko smo številni Mariborčani na pokopališču Dobrava k zadnjemu počitku pospremili gospoda Stanka Mavra.

Poznalo ga je veliko ljudi, saj je kot diplomirani pravnik do upokojitve služboval na različnih vodilnih delovnih mestih. Čebelarji smo v množici stali skupaj, molče, s pogledi, uprtimi v tla, saj je boleča vsaka izguba našega člana, še zlasti, ker mladi čebelarjevi skoraj ni. Starostna meja članov se hitro zvišuje. Tokrat smo izgubili dolgoletnega predsednika, stebler našega društva, in počutili smo se kot ovce brez pastirja.

Čebelariti je začel pred 22 leti. Gotovo je veselje do čebel nosil v svojem srcu že prej, saj je število panjev iz leta v leto povečeval. Pred petnajstimi leti je bil izvoljen za predsednika našega društva. Bil je velik poštenjak z velikimi organizacijskimi sposobnostmi. Poskrbel je, da so bili debatni večeri v društvu zanimivi in dobro obiskani. Vsako leto je organiziral izlete čebelarjev in si nesebično prizadeval za izboljšanje zdravstvenega varstva čebel. Za svoje delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Dragi Stanko, ne bomo pozabili večerov, ki smo jih preživeli skupaj in ko je slovenska narodna pesem odmevala pozno v nač. Hvala za vse, kar si storil za naše društvo in v dobro našega čebelarstva.

ČD Maribor Tabor, tajnica Elica Keber

JANEZ ZUPANC

Čebelarji Čebelarke družine Luče še nismo preboleli izgube našega člana Antona Zamernika, že nas je januarja 2002 zapustil starosta naših čebelarjev Janez Zupanc.

Rodil se je v Laškem leta 1915. V Lučah je našel svojo življenjsko sopotnico in se leta 1946 tudi priselil v naš kraj. Tam je našel svoj življenjski smisel, ki mu ga je narekovala velika ljubezen do narave, ki je v našem kraju izjemno bogata in raznolika. Bil je član Ribiške družine, v njej pa je bil zelo dejaven pri organizaciji ribogojstva. Tudi lovstvo je bilo zanj velik izziv. Kar 30 let je bil dejaven član Organizacije Rdečega križa, od tega kar 25 let njen predsednik.

Čebele so bogatilo njegovo ljubezen do narave. Leta 1955 je kot vnet čebelar ustanovil Čebelarstvo družino Luče, v kateri je vestno deloval in leta 1995 prejel tudi odličje Antona Janše III. stopnje.

Ohranili ga bomo v lepem in hvaležnem spominu.

Čebelarstvo družina Luče

RUDI BRAJDIH

Komaj šest mesecev po tem, ko je praznovljal 80-letnico, smo se čebelarji v Stari Gori zadnjič poslovili od Rudija Brajdih. Vedeli smo za njegovo bolezen, saj se ji je že leta upiral, kljub temu pa smo upali, da jo bo še dolgo premagoval. Toda omahnil je poražen in izčrpan.

Rudi se je rodil leta 1922 v Selah pri Sežani. Ob rojstvu so bile pri hiši čebele, ki so ga spremljale v otroštvu. Po dolgih letih bivanja v tujini in ureditvi družinskega življenja se mu je izpolnila želja in začel je ljubiteljsko čebelariti. Vnet za čebele in željan znanja se je vključil v čebelarstvo organizacijo, se strokovno izpopolnjeval in deloval v prid čebelarstva poslanstva. Leta 1953 je postal tajnik Občinske čebelarke zveze Nova Gorica, enako funkcijo pa je opravljal tudi v društvu. Ti dve funkciji je opravljal deset let. Svoje čebelarstvo znanje je dopolnjeval tudi na Kmetijskem zavodu v Novi Gorici. Vzorno si je uredil domačo in tujo strokovno čebelarstvo literaturo. Rudi je bil vedno načelen, skromen in dosleden, do sočelbarjev pa obziren in čustven. Ves čas je deloval v društvu in nekaj časa vodil tudi različne komisije. V veliko osebno zadovoljstvo mu je bil njegov delež pri organiziranju strokovnega sodelovanja in prijateljstva s čebelarstvo organizacijo v Gorici v Italiji.

Rudija smo vedno pričakovali na naših zborih in shodih, saj je vedno aktivno deloval in nam skušal pomagati z njemu značilno izvirnostjo. Že skoraj šestdesetletnik je sprejel mentorstvo čebelarstva krožka v osnovni šoli »Frana Erjavca« v Novi Gorici. Kljub palici, ki jo je moral uporabljati zaradi bolezni, je še naprej deloval kot čebelarji učitelj.

Za njegove zasluge in delo v čebelarstvu ga je ČZS odlikovala z odličji Antona Janše III., II. in I. stopnje, ob 80-letnici ZČDS pa je prejel plaketo.

Za njegovo nesebično delo in odreknanje v korist čebelarstva in čebelarjev ter njihove organizacije Rudiju Brajdihu dolgujemo veliko. Vedno se ga bomo radi spominjali, dolg mu pa bomo najlepše poplačali s tem, da ostane naš vzor.

V. Z.

ALOJZ VIHAR

Spomladi se narava prebudi iz zimskega spanja. V vseh živih bitjih se začnejo pretakati novi življenjski sokovi narave. Prebujene čebele hitro začnejo iskati prvo dišeče cvetje, da si bodo ustvarile nov zarod.

Ob čebelnjaku pa ob sončnem vzhodu ne bo več videti »Vihrovega Lojzeka«. Sorodniki,

čebelarji, prijatelji in znanci smo se aprila 2002 poslovili od njega in ga pospremili na zadnjo pot na ormoškem pokopališču. Alojz Viher je svojo dolgo življenjsko pot začel 26. maja leta 1905, v revni viničarski družini. Prvo svetovno vojno je preživel kot otrok. Med drugo svetovno vojno je bil več kot leto dni v nemškem ujetništvu.

Po poroki sta se z ženo leta 1928 preselila na majhno posestvo v Litmerk in začela obnavljati vinograd in gospodarsko poslopje. Kmetovala sta, dokler jima je zdravje to dopuščalo.

Ob prostem času, zlasti ob nedeljah je Lojzek rad obiskoval svoje starejšega bratranca Ivana Balažiča - Hanzeka, ki se je ob vinogradništvu ukvarjal tudi s čebelarstvom. Ko ga je opazoval pri delu s čebelami, se je tudi sam navdušil za te zanimive in marljive žuželke.

Bratranec Hanzek, ki je bil mojster tega, kako spraviti čebele iz velikih drevesnih dupel v gozdu in jih preseliti v koše, je Lojzku podaril tri čebelje družine. Pozneje si je doma pod vinogradom sam zgradil majhen čebelnjak, kupil čebelje panje in vanje preselil čebele. Tako je začel čebelariti najprej z desetimi, pozneje pa tudi z večjim številom čebeljih družin. Čebelarstvo znanje si je pridobival od prijateljev.

Ko so v Ormožu znova ustanovili čebelarstvo društvo, se je Alojz takoj včlanil vanj in s tem postal tudi naročnik Slovenskega čebelarja. Čebelaril je vse do svojega 93. leta, ko so mu začele pešati fizične moči. Čeprav ga je delo s čebelami veselilo, je zanj postajalo vse bolj naporno. Kljub temu čebel ni hotel oddati, ampak je za pomoč pri delu prosil mladega čebelarja Bojana Balažiča, vnuka svojega bratranca. Ta je zanj opravljal vsa čebelarstva dela vse do pomladi, ko se je Lojzek v 97. letu starosti poslovil od nas.

Spominjali se ga bomo kot dobrega prijatelja, ljubitelja slovenske zemlje in čebelarjenja, ki ga je vzbujal že v rani mladosti in mu je bil vdan do zadnjega dne.

ČD Ormož

FRANCE VIDIC

Življenje se začne in konča v naravi. Tudi Vidičev ata je živel z njo. Veliko let je minilo od njegovega rojstva. Preživel jih je na kmetiji in s svojimi ljubljankami čebelami, pri katerih je prebil marsikatero uro.

Leta so tekla. Poročil se je in rodili so se mu sinovi. Nanje je bil zelo ponosen. Zato je vrgel tudi dobre naslednike. Pri čebelah je vztrajal do zadnjega, kolikor so mu dopuščale moči. Nato je čebele prepuštil sinu Franciju, ki bo nadaljeval njegovo delo. Žal se konča vsaka pot in tako se je končalo tudi njegovo življenje. Izgubili smo najstarejšega člana našega društva.

Na zadnji poti so ga poleg njegovih bližnjih pospremili tudi številni čebelarji in se njegovemu spominu poklonili s čebelarškim praporom.

Čebelarstvo društvo LITJA

FRANC CERAR

Pred dvema letoma smo se po dolgotrajni boleznici poslovili od našega člana Franca Cerara.

Rodil se je na Vačah leta 1928. Življenje ga je postavilo na veliko preizkušnjo, ki jih je bolj ali manj uspešno premagoval. Pri tem so mu bile v oporo zlasti njegove najzvestejše prijateljice čebele. V njih je črpal moč za svoje osamljeno življenje. Od njih se ni ločil niti v najtežjih trenutkih. Zaposlen je bil kot varnostnik, zaradi posledic prometne nesreče pa je bil invalidsko upokojen. Tudi potem, ko je postal invalid, je čebelaril s 30 družinami. Zadnja skrb so mu bile čebele.

Od njega smo se poslovili na pokopališču na Vačah.

ČD Litija

ALBERT FELICIJAN

Novembra 2002, ko se je življenje v naravi panju začelo ustavilo, se je iznenada in veliko prežgodaj ustavilo tudi plemenito srce 49-letnega Alberta Felicijana. Osnovno šolo je obiskoval v Boštanju, šolanje pa je nadaljeval na tekstilni šoli v Kranju. Kljub temu si je za življenjski cilj izbral kulturo in postal vodja Kulturnega društva Sevnica. Alberta smo poznali

kot skromnega, marljivega, skrbnega in dolgoletnega člana Čebelarstva društva Sevnica. Za svoje aktivno delo je prejel tudi odličje Antona Janše III. stopnje. Delal je v številnih društvih: gasilskem, planinskem in drugih.

Upamo, da bo čebelarstvo tradicijo pri Felicijanovih nadaljeval Albertov sin Iztok.

Na njegovi zadnji poti smo se od njega s prapori in ponosom, da je bil čebelar, planinec in gasilec, poslovili sevnški in posavski čebelarji.

Za Čebelarstvo društvo Sevnica, Viktor Kladnik

OTMAR BRENCÉ

Oktober 2002 smo se čebelarji na poličan-skem pokopališču poslovili od 89-letnega čebelarja Otmarja Brenčeta.

Rodil se je leta 1913. Čebelaril je s 16 čebeljimi družinami v 10-satnih AŽ panjih. Več let je bil član čebelarstva društva Maribor-Mesto. Ko je leta 1993 čebelice pripeljal na pasišče čebelarstva društva Kamnica - Brestanica, pa se je v to društvo tudi včlanil. Kljub svoji častitljivi starosti je ob pomoči znancev svoje varovanke lepo oskrboval.

Za delo pri razvoju slovenskega čebelarstva je leta 2000 prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Spoštovanega prijatelja in skrbnega čebelarja homo ohranili v lepem spominu.

*Čebelarstvo društvo Kamnica - Brestanica
Predsednik Alojz Čebner*

Mali oglasi

IZDELUJEM panje AŽ 10S, trietažne AŽ, prašilčke 7S in 5S, satnike in druge tipe panjev po naročilu. Na zalogi imam panje AŽ 10S in prašilčke 7 in 5S. Možnost pošiljanja po hitri pošti, ☎ 041 793 579.

KUPIM knjigo Čebelarstvo, ČZP Kmečki glas, 1984, Jernej, ☎ 041 487 718.

PRODAM tovarnjak TAM 4500 za 62 AŽ panjev in nekaj čebeljih družin s panji ali na satju, ☎ 03/ 588 50 75.

PRODAM zelo ugodno, zaradi starostnih težav, čebelarstvo orodje in čebele ter čebelnjak z vgrajenimi panji na kolesih –

avtoprikolica. Naseljeno enojno in dvojno ŠUČEB enoto v zložljivem čebelnjaku. Čebelarjenje v ŠUČEB enotah omogoča nemoten razvoj čebeljih družin do velike moči, sočasno vzrejo mladih matic in novih družin in temu primerne donose. Informacije po ☎ 01/ 361 11 73.

PRODAM ročno točilo na štiri sate, rabljeno eno leto, večje število rabljenih AŽ panjev 10S, tehtnico za v panj in drugo čebelarstvo opremo, ☎ 031 664 520.

KUPIM rabljene panje polovičarje na 7S ali 9S ali kranjiče, ☎ 04/ 252 16 76.

KUPIM AŽ panje 9 ali 10S, lahko starejše, ☎ 040 719 651.

SEZNAM TRGOVIN, KI NUDIJO PRI NAKUPIH POPUSTE ZA ČLANE ČEBELARSTVA ZVEZE SLOVENIJE

Vsi čebelarji člani ČZS, ki prejemajo revijo Slovenski čebelar, lahko pri nakupih s člansko izkaznico v spodaj naštetih trgovinah uveljavljajo do 10-odstotne popuste. Tako boste čebelarji, imetniki članske izkaznice, dobili ob nakupih delno ali v celoti povrnjeno članarino ČZS.

TRGOVINE S POPUSTI V JANUARJU 2003:

1. **LOGAR TRADE, čebelarstvo, proizvodnja in trgovina d.o.o. Zupanova 1, 4208 Šenčur** daje imetnikom veljavne članske izkaznice ČZS 4-odstotni popust pri gotovinskem plačilu čebelarstva opreme v vrednosti nad 10.000 SIT.

2. **VELETRGOVINA VEMA eksport – import d.d., Tržaška cesta 65, MARIBOR** daje imetnikom veljavne članske izkaznice ČZS 5-odstotni popust pri gotovinskem plačilu v vrednosti nad 10.000 SIT do 50.000 SIT in 10-odstotni popust pri gotovinskem plačilu v vrednosti nad 50.000 SIT v prodajnih enotah v Mariboru in v enoti na Brdu pri Lukovici. Pri plačilu s plačilno kartico pa je popust za 2-odstotka manjši.

3. **RIHAR JOŽE, s.p., čebelarstvo in izdelava čebelarstva opreme, Gabrje 42, DOBROVA** daje imetnikom veljavne članske kartice 4-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 10.000 SIT, le na sedežu podjetja.

4. **APIS M&D, d.o.o., Čuža 7, VRHNIKA** daje imetnikom veljavne članske izkaznice ČZS 4-odstotni popust pri gotovinskem plačilu čebelarstva opreme v vrednosti več kot 10.000 SIT, le na sedežu podjetja.

5. **MIZARSTVO KRŽE, Idrijska 10, VRHNIKA** daje imetnikom članske izkaznice ČZS 4 % popust pri nakupu nad 10.000 SIT.

Čebelarstvo zveza Slovenije

Pravi pristop k zatiranju varoj

za uporabo v veterinarski medicini!

- zdravljenje in diagnosticiranje čebelje varoze
- sistemsko delovanje
- preprosta in široka uporaba
- visoka učinkovitost
- varna uporaba pripravka
- enakomerna porazdelitev pripravka v čebelji družini

Bayer

Perizin®
Ščiti cele družine

**APIS M & D, d.o.o.
MARKO DEBEVEC**

**ČUŽA 7 – 1360 VRHNIKA
tel., faks: (01) 755 12 82**

Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure, ob sobotah od 9.–12. ure

PREDELAVA VOŠKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH – samo 180 SIT/kg

KUHA VOŠČIN IN TAKOŠNJA MENJAVA VOŠČIN ZA SATNICE

PREVZEM VOŠČIN SAMO V PROZORNH PLASTIČNIH VREČAH DO 31. MARCA 2003

- IZDELUJEMO POLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLIENJE ČEBEL, PO ŽELJI Z DODATKOM TERAPEVTSKIH SREDSTEV
- APNENOGEL – NOSEMAGEL – STIMULANS – VAROGEL
- NA DEBELO IN DROBNO PRODAJAMO VSO ČEBELARSKO OPREMO

NAROČENO BLAGO POŠILJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI

- Vse čebelarje in čebelarska društva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti. Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 125 °C.
- Vosek odkupujemo po 600 do 700 SIT za kilogram.

PRIZNANO VZREJEVALIŠČE MATIC – ČEBELARSTVO DEBEVEC, APIS M & D, d.o.o., VRHNIKA

Sprejemamo prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme. Konec maja in junija lahko pri nas dobite čebelje družine na petih in sedmih satih.

**PREDSEZONSKA AKCIJSKA PRODAJA OD 20. 1. DO 31. 1. 2003
za naslednje izdelke in storitve:**

STIMULANS POGAČA,
vakuumsko pakirana,
v kartonih po 10 kosov
že za 280 SIT/kg

SATNIKI (Satni okvirji)
AŽ – VRTAN, LEPLJEN,
ZBIT – samo 128 SIT
LR – samo 135 SIT
LR2/3 – samo 125 SIT

**PREKUHAVA STARIH
VOŠČIN** – samo 130 SIT/kg

PREDELAVA VOŠKA V SATNICE
samo 180 SIT/kg

NOVO!

Nizkonakladni, LR, AŽ panji 10-, 7- in 5-satni. Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

PRVA POTUJOČA ČEBELARSKA TRGOVINA V SLOVENIJI

POZIMI IN SPOMLADI, KO ČEBELARSKA DRUŠTVA SKLIČUJEJO OBČNE ZBORE, ORGANIZIRAMO STROKOVNA PREDAVANJA IN NAKUP ČEBELARSKE OPREME V POTUJOČI ČEBELARSKI TRGOVINI.

Vsem čebelarjem želimo srečno, uspešno in medeno leto 2003
APIS M & D, d.o.o. – MARKO DEBEVEC

Čebelarstvo RIHAR – KOCJAN

Robert Kocjan, s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

ČEBELARSTVO – IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME – TRGOVINA

**Delovni čas: pon.–petek od 8.–12. ure in od 15.–18. ure,
sobota od 8.–12. ure**

Smo družinsko podjetje z dolgoletno tradicijo na področju čebelarstva in izdelovanja čebelarске opreme. Vsa oprema je izdelana na podlagi znanja in izkušenj, pridobljenih v domačem čebelarstvu.

IZDELUJEMO: žične matične rešetke, plastične odtočne pipe, čebelarске lopatke, lovilce rojev, plastična obešala in razstojšča, testne mreže, sladkorne pogače in rogljičene satnike.

**Izdelujemo tudi kakovostne hladno valjane satnice vseh velikosti.
Vosek je steriliziran pri 125 °C.**

Na voljo sta vam tudi naši storitvi: kuha voščin (od 1. 10. do 30. 4.) in mletje sladkorja.
V naši trgovini vam ponujamo tudi vso preostalo čebelarско opremo.

Tel/faks: ++386(0) 1/364 11 06, GSM: 031/351 964, e-pošta: ROBINELI@SINT.NET

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA, TEL: 01/755 13 17

GSM: 041/420 200

*Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. – Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani).
– Blago vam lahko pošljemo po bitri pošti.*

NOVO: Pri nakupu desetih panjev vam podarimo prašilček.

V ZALOGI:

- panji AŽ (9s, 10s, 12s)
- prašilčki (5s, 7s)
- lipovi satniki
- zaklade Debelak (9s, 10s)
- pitalniki Frančič
- distančni vložki
- vehe za povezavo AŽ panjev
- trietažni AŽ (10 s)
- AŽ Kozinc 11 + 3

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarско društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko« leta 1898.

Izdaja ga Čebelarška zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Tel.: tajništvo (01) 729 61 00, uredništvo: (01) 729 61 14 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004), faks: (01) 729 61 32,

Elektronska pošta: tajnik Anton Tomec: anton.tomec@cebelarska-zveza-slo.si – pisarna Barbara Zajc: barbara.zajc@cebelarska-zveza-slo.si – urednik Janez Mihelič: cebelarska.zveza.slo@iol.net

Izdajateljski svet: Lojze Peterle, Marjan Debelak, dipl. inž. arh., Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar in dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jurij Senegačnik, doc. dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko - Rogelj,

Marjan Debelak, univ. dipl. inž. arh., čebelarški mojster Franci Marolt in dr. Aleš Gregorc.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2003 za nečlane je 9.000,00 SIT. Posamezna številka stane 800 SIT za člane oz. 850 SIT za nečlane skupaj z 8 % DDV.

Članarina skupaj z naročnino za Slovenski čebelar je 7.700 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas (20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 60 SIT.

Reklamni oglasi: Cela barvna stran na ovitku 120.000 SIT, v sredini 72.000 SIT, pol strani 36.000 SIT, tretjina strani 24.000 SIT, četrt strani 16.800 SIT, pasica 4.000 SIT.

Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %.

Splošni oglasi po 50 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 18300-0013332037, matična številka ČZS: 5141729, davčna številka ČZS: 81079435, šifra dejavnosti: 91.120.

Za naročnike iz tujine – devizni račun: LJ BA SI 2X-900-27260-6274/0 – je letna naročnina 40 US \$.

Priprava za tisk: Prepress, d.o.o., Ljubljana, tisk: Tiskarna Ljubljana, d.d., 1295 Ivančna Gorica.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak, dipl. inž. arh.

VELETRGOVINA

VEMA

Trška 65, Maribor

C&C EmbalažaTel: 02/320 64 52; 02/320 64 26; Fax: 02/332 62 71
e-mail: embalaza@vema.si

Steklena, plastična, lesena in kartonska embalaža. Velika izbira embalaže za med in čebelarje pridelike. Možnost naročanja prodajnih artiklov (po telefonu, faksu, e-pošti), po povzetju, na vaše stroške.

Pri plačilu nad 10.000 SIT velja 5% popust (3% pri plačilu s kartico). Pri plačilu nad 50.000 SIT velja 10% popust (8% pri plačilu s kartico).

Delovni čas:
Vsak dan od 9. do 19. ure
Sobota od 8. do 13. ure
V nedeljo zaprto.

ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Tel: 02/320 53 46; Fax: 02/331 80 10

Pri plačilu nad 10.000 SIT velja 5% popust (3% pri plačilu s kartico). Pri plačilu nad 50.000 SIT velja 10% popust (8% pri plačilu s kartico).

- bogata izbira medov in čebeljih pridelkov
- kozmetika
- izbrana darila in spominki s poudarkom na čebelarstvu
- čebelarstvo oprema in pribor
- satnice
- sladkor, raztopine,
- pogache za prehrano čebel
- sredstva za zatiranje varov
- čebelarstvo literatura
- darilna embalaža
- steklena, kartonska in lesena embalaža...

Delovni čas:
Vsak dan od 9. do 17. ure
Sobota od 8. do 13. ure
V nedeljo zaprto.

www.vema.si

Razstavno prodajni salon ČEBELARNA
v čebelarstvu centru Slovenije - Brdo pri Lukovici 8
Tel: 01/729 61 18; Fax: 01/729 61 31

- bogata izbira medov in čebeljih pridelkov
- kozmetika
- izbrana darila in spominki s poudarkom na čebelarstvu
- aranžiranje spominkov
- čebelarstvo oprema in pribor
- satnice
- sredstva za zatiranje varov
- sladkor, raztopine, pogache za prehrano čebel
- čebelarstvo literatura
- darilna embalaža
- steklena, kartonska in lesena embalaža...

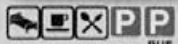
Delovni čas:
Vsak dan od 9. do 17. ure
Sobota od 8. do 13. ure
V nedeljo zaprto.

Gostišče "PRI ČEBELICI"
v čebelarstvu centru Slovenije
Brdo pri Lukovici 8, Lukovica
Tel: 01/729 61 13; Fax: 01/729 61 31

50 + 80 sedežev v gostišču
prenočitev vam nudimo v
10 okusno opremljenih sobah
domača hrana

V vseh enotah možnost
plačila z vsemi
plačilnimi karticami

Delovni čas gostišča:
Vsak dan od 8. do 21. ure

IZDELAVA ČEBELARSKO OPREME IN TRGOVINA

Pri gotovinskem nakupu čebelarstvo opreme v vrednosti več kot 5.000 SIT, priznamo čebelarjem z veljavno čebelarstvo izkaznico 4% popusta

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 12.00
in od 15.00 do 18.00
ob sobotah
od 9.00 do 12.00

Logar**LOGAR TRADE, d.o.o.**

Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel: 04 25 19 410, faks: 04 25 19 415
e-pošta: logar-trade@siol.net, internet: www.logar-trade.si

